

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 c
Pe o lună . 2.40 c

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deak Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileră.
Manuscripte nu să inapo-
iază.

Un nou ministru.

Arad, 17 Octomvrie.

În culoarele Camerei a avut loc în cursul ședinței de ieri, un incident interesant. Deodată cu ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry, a sosit din Viena și știrea că ministru de comerț va fi numit deputatul *Beöthy László*, fost referent al comitatului Bihorului. Știrea a făcut impresie adâncă asupra majorității guvernamentale, dintre cari mulți, foarte mulți, se înghesuiau în jurul lui Farkas Pál, intimul contelui Tisza, ca să-i aducă aminte de trecut.

„Așa-i că-ți aduci aminte că și eu am iscălit adresa prin care ceream ministrul-președinte să propună în locul lui Hieronymi ca ministru pe *Beöthy László*...?”

În aparență de puțină însemnătate, stăruința aceasta a deputaților de a se erige în prevestitori și dăritori ai înălțării unui coleg — este foarte caracteristică pentru toată organizația noastră de stat și sistemul nostru de guvernament.

Graba aceasta febrilă cu care sateliții de toate mărimile se înșirue în jurul noului astru, tradusă în limba de toate zilele înseamnă: „Excelență și iubite fost coleg, Nu uita că eu am fost unul dintre cei ce au curut cu mai multă stăruință să fii numit în postul de care ești atât de vrednic. Nu uita că eu am fost și sunt omul tău credincios și la împărțirea darurilor tale adu-ți aminte și de mine”.

Atât de puțină importanță are numirea noului astru! Putea să-l chieime nu *Beöthy László*, ci Farkas Pál sau Kállai Tamás, sau chiar Sümegi Vilmos, — atracțiunea ce-ar fi exercitat-a asupra sateliților n'ar fi cu nimic mai mică decât este în cazul de față. Și Sümegi Vilmos ar fi fost întimpinat cu aceleași declarații de credință ne-strămutată cu care este salutat alesul de azi, *Beöthy László*.

Deputații cari fac cerc în jurul noului ministru văd în el numai pe prietinel care poate să le facă tot felul de hatăruri: favoruri la transportul pe căile ferate, subvenții la înființarea de noi stabilimente industriale, concesiile pentru construirea de căi ferate de interes... electoral și personal.

„Monitorul oficial” nici n'a publicat încă decretul de numire și noul ministru este încunjurat de-o ceată de stăruitori, al căror număr crește meru, *căci foamea este eternă*... Și vor veni deputați, vor veni fruntași din cercul electoral, vor veni delegații de alegători cari să-l felicite pe noul ministru la distincția „bine meritată”, să-l asigure de încrederea și voturile lor la alegerea nouă (căci deputatul numit ministru trebuie să se supună la o nouă alegere) — și să ceară acordarea unui favor pe seama cercului.

Și ceata aceasta de sateliți se ivește în jurul tuturor astrilor noi. Ministrul de justiție, ajuns peste noapte din simplu om politic — Excelență, se trezește cu tot atâtia „prietini sinceri și credincioși”, ea și ministrul de finanțe, ca și cel de agricultură, ca și cel de interne, — *căci foamea*

eternă se poate potoli cu nenumărate feluri de alimente.

Și fiecare nouă Excelență va urma politica antecesorului său, oricât de diametral opuse ar fi „principiile politice ale partidelor din care fac parte. Se schimbă numai *persoana* ministrului, *sistemul* rămâne însă același: îmblânzirea spiritelor prea lărmuitoare prin acordarea de mici daruri din marele arsenal al corupției.

În cercurile politice din Budapesta numirea noului ministru este viu discutată și comentată. Guvernamentalii o socotesc ca o întărire a guvernului, câtă vreme opoziționalii văd în ea presemnele desbinării din sânul majorității guvernamentale, afirmând că numirea s'a făcut numai la stăruința contelui Tisza, care voia să aibă în cabinet un om credincios, pentru a putea ținea cumpăna ministrului de finanțe Lukács. Deși contele Tisza a grăbit se desmintă știrile aceste, rămâne totuș faptul pozitiv că noul ministru de comerț este unul dintre cei mai neșovăitori aderenți *personali* ai contelui Ștefan Tisza.

Un moment interesant în numirea aceasta este și termenul atât de întârziat al numirii. În zilele din urmă presa din capitală și mai ales cea din Viena a publicat în repetite rânduri zvonuri despre o apropiată cădere a guvernului Héderváry, sprijinindu-se, între altele, și pe tratativele de împăcare pornite, cu știrea prealabilă a guvernului, de președintele Camerei deputaților.

Cum erau învățăturile în seminariul din Sibiu pe vremea episcopului Vasile Moga

De Dr. Ioan Lupăș.

I.

Cel dintâi profesor al seminarului din Sibiu, Gheorghe Lazăr, era îndatorat să țină în cursul de 6 luni, în fiecare zi câte 6 ore de prelegere cu candidații de preoți, dându-le instrucție și din cântările bisericesti. Gheorghe Lazăr însă nu era bun cântăreț („mit der Kunst des Singens, die doch bei uns eine Hauptbliegenheit eines Geistlichen ist, nicht begabet war”, cum se exprimă colegul său Moise Tulea într-o scrisoare din 21 Oct. 1849).

Se vede, că Gheorghe Lazăr își înțelege serios misiunea de profesor. Și când episcopul Vasile Moga sfîntia și trimitea preoți la sate, înainte de a termina cursul de 6 luni, el se împotriva. În împrejurarea aceasta cred, că trebuie căutată originea conflictului dintre episcopul Moga și învățatul profesor Gheorghe Lazăr. Episcopul a făcut arătare contra lui Lazăr, că se amestecă în afaceri cari nu-l privesc. Dela guvern primi Lazăr o dojană și ordinul hotărît de a nu se mai amesteca în chestiuni private la sfîntirea clericilor, deoarece acestea nu se țin de sfera lui de activitate (nr. 973/1815: „Georg Lazar non se immisceat rebus extra sphaeram suam positis circa candidatos consecrandos”). În acelaș an urcase guvernul leafa profesorului Lazăr dela 300 fl. la 450 fl.

Conflictul dintre episcop și profesor avu pentru seminar o urmare destul de tristă, cu atât mai

favorabilă însă pentru școala și cultura națională a fraților din principate. Prin ordinul din 27 Octomvrie 1815 nr. 2950 Gheorghe Lazăr e înlăturat dela seminar din cauza unor „excese” („ob varios per eundem commissos excessus”). Cuvântului „excese” nu i-se poate da aici obicinuita interpretare vulgară. Ci trebuie a se înțelege prin acest termen numai depășirea cercului de activitate a lui Lazăr prin faptul, că se împotriva episcopului în chestiuni privitoare la sfîntirea preoților.

În locul lui Lazăr fu numit în mod provizor la începutul anului 1816 ca profesor nepotul episcopului Vasile, Ioan Moga, pe care guvernul îl confirmă în această funcțiune în 5 Decemvrie 1816 prin ordinul nr. 13544. 33 de ani a funcționat I. Moga ca profesor de teologie, dar considerînd, că vacanțe de vară, timp de 2 luni, pe atunci nu erau la seminar, după timpul de serviciu de azi, s'ar putea socoti, că a servit ca profesor nu 33, ci 38 de ani. Iar Moise Tulea a propus, alături de dânsul, cântările, cetitul, scrisul și elemente de aritmetică timp de 35 ani, până la 21 Octomvrie 1849.

Deși cursurile ar fi trebuit să țină câte 6 luni, episcopul le reducea adeseori la jumătate, la 3 luni. Astfel găsim într'un „normativ” al consistorului de pe timpul lui Moga însemnarea nr. 806/1815: „Cursus Dogmatico-Moralis 6 mensium cum indultu Regii Gubernii abbreviari potest” Decretum Gub. dto 30 Nov. 1815 Nr. 11263. Adeca spune această notiță, că dându-și guvernul învoirea, cursul clerical se poate scurta.

Decretul guvernial, de care se face amintire în această notiță, intenționează însă tocmai contrarul: să nu se admită nimeni la treapta preoției

înainte de terminarea cursului clerical, ci numai în cazuri de extremă necesitate să se poată face, cu învoirea prealabilă a guvernului, excepția dela această regulă („Sua Majestas Sacratissima benigne jubere dignata est: Episcopo non unitorum Basilio Moga significandum esse: quod sacerdotii candidatorum ordinatio seu ad suscipiendos sacros ordines admissio ante absolutum praescriptum Theologiae seu Praelectionum Dogmaticarum cursum non nisi in extremo necessitatis casu et nunquam absque praevio Regii Gubernii indultu locum obtinere possit”).

Dar adeseori poruncile mai înalte se scriu, ca să rămână pe hârtie. Necesitățile vieții sau slăbiciunile omenești îndrumă dezvoltarea lucrurilor mai mult și mai cu efect, decât poruncile scrise. Se vede că la începutul cărmuirii episcopului Moga era lipsă mare de preoți în toate părțile, drept urmare a îndelungatei văduvii a scaunului episcopesc. Dintr'un conspect al preoților noștri, din anul 1805, știm, că în timpul acestei văduvii candidații de preoți trebuiau să alerge pe la episcopiiile din Țara Românească, ori la cele din Arad, Buda și chiar la Carloviț pentru a fi hirotoniți. E deci explicabil, că după 1811 îl vor fi impresurat pe episcopul Vasile deputații din multe sate cu cereri și rugăminti, să le dea câte un preot. De aceea cele 2 cursuri de câte 6 luni se prefac chiar din anul 1815 în 4 cursuri de câte 3 luni. Cel puțin așa rezultă din ordinul episcopesc nr. 788/1815 prin care Vasile Moga aduce la cunoștința tuturor, că „cursurile s'au ridicat de 4 ori într'un an. Întâi la prima de Ianuarie, al doilea la Aprilie dintâi, al treilea întâia zi Iuliu, al patrulea la prima Octomvrie” (vezi Dr. Il. Pușcariu:

„Guvernul se simte la margine de prăpastie și nu se mai poate menține decât încheiând pace cu opoziția”, spuneau aceste zvonuri, cari prindeau rădăcini tot mai tari.

Pentru a răspunde la aceste zvonuri a solicitat ministrul-președinte audiența de Duminică, rugând Maj. Sa să-i acorde numirea acestui ministru, *ca un semn vădit că guvernul se bucură de încrederea nestrămutată a Maj. Sale.*

Viitorul apropiat va dovedi dacă numirea aceasta a fost o întărire a guvernului, sau numai împlinirea dorințelor din urmă ale unui om pe care nimic nu-l mai poate scăpa de moartea sigură.

Mare adunare publică în Brașov.

Românii brașoveni au hotărât să organizeze și ei o adunare publică pe 27 Octomvrie zi de Vineri. Convocarea se va publica în toate ziarele zilele aceste.

Viena amenință opoziția. Organul ministrului de externe „Fremdenblatt”, publică în numărul său de azi un lung articol în care se ocupă cu încercările lui Berzeviczy de-a încheia pace cu opoziția. Ziarul vienez spune între altele:

„Nădejdea opoziției că acțiunea lui Berzeviczy va avea ca urmare schimbări esențiale nu s'a împlinit. Opoziția nici să nu spereze că guvernul contelui Khuen-Héderváry se va clătina. Acțiunea lui Berzeviczy a fost o ultimă încercare. Dacă compromisul nu va reuși, opoziția va fi responsabilă, dacă majoritatea va fi nevoită să întreprindă alte mijloace”.

Condițiile păcii în politica ungară. „Neues Wiener Tagblatt” anunță: Condițiile unei păci între guvernul ungar și între partidele din opoziție sunt următoarele:

Condițiile formulate de guvern: 1. Adoptarea proiectelor militare. 2. Eventuala modificare a unor părți singuratică în firul desbaterilor. 3. Realizarea programului militar al așa zisei comisii de nouă. 4. Separarea absolută a reformelor militare de proiectul reformei electorale.

Condițiile fixate de partidul lui Francisc Kossuth: condiții admise și de gruparea contelui M.

Károlyi și de contele Iuliu Andrássy: 1. Dezvoltarea în direcție națională ungară a armatei prin rezolvirea chestiunii însemnelor. 2. Suspendarea desbaterii asupra reformelor militare, până la împlinirea primei condiții. 3. Desbateră neamânată a bugetului. — Apare din aceste condiții că între partidul guvernamental și între aderenții lui Kossuth nu există mari divergențe.

Condițiile partidului lui Iuliu Justh: 1. Reducerea cheltuielilor cerute de reformele militare și dezvoltarea armatei în direcție națională ungară, cel puțin în gradul cerut de programul comisiei de nouă. 2. Sufragiul universal și secret, cu votarea în comune. 3. Noua arondare a circumscripțiilor electorale. 4. Garanție că reformele militare nu se vor pune în aplicare, decât după realizarea sufragiului universal.

După ce se vor fi zădărnicit tratativele de pace guvernul se va găsi într-o nouă situație parlamentară, fiindcă partidele din opoziție se vor desface de partidul lui Justh și nu numai partidul guvernamental, ci toate celelalte partide se vor năzui, în comun acord, să izoleze pe Justh în campania lui obstructionistă. Monarhul e informat temeinic asupra situației. Dacă s'ar zădărnici tratativele întreprinse de Berzeviczy, monarhul va fi necesitat să ia o hotărâre pe baza propunerilor ce-i va face guvernul.

Până aci profețiile ziarului vienez, de acum e chestiune de timp pentru ca ori să se adeverească ori — ceea ce pare tot atât de probabil — să se zădărnicească.

Polonyi contra guvernului. Cu întreruperea votărilor nominale, ședința de azi a Camerei deputaților a fost o ședință serioasă.

A vorbit un singur orator opozițional, Polonyi Géza, care a atacat guvernul și reformele militare.

Adunarea din Ludoș.

— Dela corespondentul nostru. —

Ludoș, 15 Octomvrie.

În sfârșit un semn de viață și în Câmpia noastră din inima Ardealului. Dela memorabila manifestație împotriva legii lui Apponyi, acest oropit ținut părea că recăzuse iarăși pentru o lungă perioadă, în vechia-i letargie, — spre mândria noastră fie zis însă, aparența ne-a înșelat de data asta. Un curent de învioreare și-a săpat matca în

sufletul poporației dela noi, un curent de reculegere, care se simte pulsând din ce în ce cu mai multă putere, pregătind spiritele pentru o demnă luptă în viitor. Urmele acestui curent de viață se pot constata tot mai evidente și se remarcă în deosebi în răspândirea pe care au început s'o ia ziarele pentru popor și în ținutul nostru.

Adunarea de azi a făcut o frumoasă mărturie de vigoarea țaranului român din Câmpia Ardealului. Ludoșul nostru n'a mai văzut poate atâta însuflețire curată ca astăzi și putem să spunem, că adunarea aceasta e una din cele mai reușite ce s'au organizat până astăzi. Lamura cărturării noastre a fost toată aici, iar cei vre-o 4000 de țărani asistenți grăiau dovada, că această cărturărime începe să priceapă rostul unei conduceri reale.

Membri comitetului au sosit încă de Sâmbătă seara, în frunte cu octogenarul președinte d. Gh. Pop de Băsești. Oaspeți numeroși au fost găzduiți pe la familiile ludoșene mai cu dare de mână: la protopopul Nicolae Solomon, marele proprietar Ioan Rusu, avocatul Ioan Oltean ș. a. Țărani au sosit în grupuri pitorești, începând de Duminică dimineața, în frunte cu conducătorii lor, cu preoții și învățătorii. Erau reprezentate deosebit de bine satele Agârbiciu, Oroii, Lechnița, Tritiurile, Urea, Șeulia și Sânmărtinul.

Adunarea a avut loc în piața principală a orașului, la orele 11, îndată după slujba dumnezeiască. Președintele, D. Emil Cormoș Aelalexandrescu, în calitate și de președinte al clubului comitatens, a rostit obișnuitul salut și a schițat chestiunile asupra cărora adunarea era chemată să hotărască. Vreme de aproape două ceasuri au vorbit apoi dd. Gh. Pop de Băsești, Dr. T. Mihali, Dr. Gavril Tripon, Dr. I. Sâmpăleanu, Dr. Victor Onișor, Dumitru Iclânzean (un brav sătean din Iclânzel), Dr. Ștefan C. Pop, Florian Bogdan și Dr. I. Giurgiu, lămurind pe înțelesul mulțimii în deosebi situația noastră politică, explicând avantajele sufragiului universal și avantajele proiectelor militare. S'a votat apoi cu aceeași însuflețire, care a stăpânit în tot decursul adunării, cunoscuta moțiune, votată și în adunările de până acum. Abia cătră orele două după amiază s'a sfârșit adunarea.

„Documente pentru limbă și istorie” vol. I pg. 183—184).

Considerind că amândoi profesorii erau și protopopi și asesori în consistor, e ușor de înțeles, că învățătura, nu pute să fie multămitoare nici pentru timpul acela. Dela o vreme (1829) guvernul a cerut, să se țină examene regulate cu candidații, arătându-se cu acest prilej, sporul fiecăruia. Mai multă atențiune pare a se fi dat cântării bisericesti, pe care am văzut că Moise Tulea o numește datorința de căpetenie (Hauptobliegenheit) a preotului. De aceea și sporul va fi fost mai bun în această privință, decât în alte studii. Nemulțumitor era sporul în scrierea cu litere latinești, ceea ce se poate deduce din împrejurarea, că guvernul în repetite rânduri (1816) cere scrierea cu litere latine și abandonarea slovelor, dar văzând, că poruncile sale n'au efectul dorit, la 1833 (și la 1846) interzice în mod hotărât de a se mai Hirotoni vre-un preot, care nu știe scrie cu litere latinești sau ungară („Nullus studiosorum usum alphabetherum Latinorum vel Hungarorum non callentium pro sacerdote ordinetur” 554/1833). Puțin va fi fost și sporul candidaților în limba maghiară, pe care guvernul începuse a o pretinde încă din anul 1829 („Episcopus curet tradi in Gymnasio Clericorum non unitorum lingua hungarica, medio Decreti Gubernialis d-to 17 Augusti 1829 nr. 7510).

Acest ordin al guvernului îl comunică episcopul Vasile Moga și protopopilor prin circulara din 13 Oct. 1829 nr. 451 zicând: „Se face Frății Tale cunoscut, precum înălțatul crăiesc guvernium. . . . s'au milostivit a porunci, ca de aici înainte să nu se mai trimită, sau înălțatului crăiesc guvernium sau înălțatului împărat jalbe și relații

în limba românească, căci această limbă românească nu este știută la cele două înalte locuri, ei jalbele și relațiile să se lucreze în oarecare limbă, acelor două înalte locuri cu-noscută. Iar pentru lesnirea ăstui lucru în toate școalele românești, dar mai vârtos în școala candidaților de preoție cea din Sibiiu să se învețe limba cea ungară. Deci frăția Ta vei avea a publica aceasta părintească poruncă subordinaților preoți și strîns a o păzi; apoi atât presbiterii cât și Frăția Ta, când veți așterne acestui episcopat vre-o jalbă sau relație, ce vine a se rimite la înălțatul guvernium sau la înălțatul împărat, aceeaș jalbă sau relație să o scrieți în oarecare limbă acestor două înalte locuri știută, căci românește nu se va mai primi”.

Cu 16 ani mai înainte se cerea candidaților de preoți să știe limba nemțească, ca „făcându-se preot, să poată fi notareșul satului” (cf. Dr. Ilarion Pușcariu o. c. pg. 181).

Profesorii aveau prea puțin timp, spre a propune, pe lângă studiile lor, și limba nemțească ori ungară. De aceea de vre-un rezultat pozitiv al învățaturii din seminar, în privința aceasta, nu poate fi vorba. Ocupațiile multilaterale, ale profesorilor îi sileau adeseori să lipsească din Sibiiu. Mai laes Moise Tulea, în calitate de director (inspector) al școalelor naționalicești neunite avea să călătorească și să cerceteze școalele, de câte ori cerea trebuința. Astfel știm, că la ordinul guvernului el a cercetat într'un rând școalele din scaunul Mediașului și al Sighișorului, primind pentru această osteneală suma de 200 fl. din fondul seminarial („Diretori Scholarum pro suscipienda visitatione Scholarum in Sedibus Medicus et Schaesburgensi 200 fl. medio Decreti Gublis dto

16 Sept. 1839 nr. 10747 e fundo seminariales assignantur”).

În lipsa lui Moise Tulea episcopul punea dintr-o clerici pe câte unul, care știa cânta bine și aduse cu sine de acasă cunoștința tipicului, să-i învețe și pe ceilalți, după cum se poate constata aceasta din interesanta autobiografie a preotului Nistor Socaciu din Biscaria (Mss. Academiei Române nr. 672).

O cercetare mai amănunțită ar fi meritat acum cu prilejul centenarului I al seminarului din Sibiiu, și stăruințele și jertfele modeștilor muncitori: Ioan Moga și Moise Tulea, a căror activitate e destul de mașter tratată în monografia apărută cu acest prilej. Dacă nu altceva, ar fi trebuit amintit măcar darul de 1000 fl., pe care l-a făcut la 1846 Ioan Moga teologul în favorul seminarului, după cum rezultă din următoarea notiță: „Joannes Moga Archi-Diaconus Tractus Cibiniensis I-i et ordinarius Professor offert Mille Florenos Mon. Conv. in augmentum Fundi Seminariales Non Unitorum. Gra(tioso) Decreto Gubli nro 10985/1846 Complacencia Regia propter donum praedictum protopresbit. Joanni Moga notificatur”.

Ori o analiză a manualului intitulat: „Învățătura theologicească despre năravurile și datoritiile oamenilor creștini” prelucrată după toată probabilitatea de teologul Ioan Moga, încă n'ar fi fost de prisos. (Nu știm, pe ce se bazează afirmațiunea dela pg. 37 a monografiei, că această carte ar fi tradusă din limba sârbească. Așa ceva nu rezultă nici din titlul, nici din prefața cărții. Și nici nu era cine s'o traducă dn sârbește la 1820).

S'a remarcat și de data asta simțul de ordine al mulțimii, dar mai presus înțelegerea ei viuă pentru toate chestiunile politice. Ne-am depărtat cu sufletul înălțat, chiar și acei cari așteptam un nivel mai remarcabil al cuvântărilor, împăcându-ne cu gândul că pentru un bun început în aceste părți e de ajuns de-oamdată și atât.

După adunare a mai fost un banchet de până n vre-o 130 de tacâmuri. S'au rostit o mulțime de toast, preamărindu-se izbânda zilei.

Scrisori din București.

O nouă revistă literară. — Cine o conduce. — Femeile și literatura. — O poveste a Principesei Elisaveta.

București, 16 Octomvrie.

Un fenomen curios se observă în toamna aceasta. De unde în alți ani, odată cu căderea și vestejirea foilor, apăreau pe piață atâtea alte foi, literare, acum pare că obiceiul a fost abandonat. N'a apărut până acuma nici una din obișnuitele reviste de toamnă, cari trăiau o lună, două și apoi dispăreau ca și personalitatea celor cari le conduceau.

Cauzele sunt multiple. Mai întâi, publicul cetitor nu mai încurajază toate încercările venite dela oameni fără de nici o chemare în literatură. Noțiunea de literat și literatură a început să se fixeze tot mai bine și azi ar fi ridicol un individ care, pe baza câtorva notițe prost scrise la cronică unei reviste ar avea pretenția de literat. Imi aduc aminte ce haz au produs în cercurile literare din București scrisorile deschise ale unui naufragiat al condeiului, care vorbea de situația lui în literatură, de poziția lui ca literat. Astăzi numai adevărații literați se pot bucura de încrederea publicului. Ori care altul ar încerca să se adreseze cititorilor în formele cunoscute până mai deunăzi, riscă să se aventureze într'o întreprindere ce nu-i poate aduce decât neplăceri și cheltuieli zadarnice.

Și cum adevărații literați sunt foarte puțin practici, e firesc ca să observăm în toamna asta o revistă de secetă de reviste noi. Se vorbea de o revistă feminină, care ar fi trebuit să apară sub conducerea unui comitet compus din scriitoare de-ale noastre. Pe cât se pare însă și această idee a fost abandonată, deși nu erau motive, într'un numărul cetitoarelor crește la noi din zi în zi. Numărul iubitoarelor de literatură frumoasă se

Numai după ce și-ar lua cineva osteneala să studieze viața și activitatea lui Ioan Moga și Moise Fulea în legătură cu întreaga epocă lor, s'ar putea construi o icoană clară despre dezvoltarea seminarului din Sibiu în acest timp. Lăsându-i de-oamdată striviți în scheletele lor biografice, imprumutate din „Enciclopedia Română”, să aruncăm o privire asupra relațiilor patriarhale dintre episcopul Vasile Moga și clericii săi.

Spre a cunoaște aceste relații, pe lângă unele documente, ne vin în ajutor datele tradiției orale și câteva amănunte din amintita autobiografie a preotului Nistor Socaciu.

(Va urma).

Zori.

Murmurînd o doină
Se trezește zarea,
Din adâncul umed
Crește 'ncet cântarea
Și 'nchegată 'n freamăt
Blând se frînge 'n soapte

mărește. Femeile, cari citeau până mai deunăzi romanele sensaționale ale ovreiului Herz, încep acum să abandoneze acest gen, se interesează de mișcarea literară. In unele saloane au început să se țină chiar și serate literare, — ceea ce înseamnă un mare progres. Sunt indicii în ori ce caz îmbucurătoare.

Vorbindu-se de revistele literare, adese ori s'a accentuat nevoia grupării scriitorilor, fără deosebire de școlile literare, la cari aparțin. Gruparea lor în jurul unei reviste conduse cu pricepere ar putea da un nou avânt mișcării literare, care dela un timp încoace a stagnat. Dar cine să poată face această grupare? Trebuie un om cu mult bun simț literar și în același timp care să dispună de mijloacele materiale necesare.

După cât se pare acest om s'a ivit în persoana duli C. Banu, profesor, director al ziarului „Viitorul”, care a pus bazele unei reviste literare. „Flacăra” — ce va apare zilele acestea. In jurul acestei reviste, foarte bine organizate au fost grupări aproape toți scriitorii din țară. In anunțurile cari se publică relativ la ea, vedem că și scriitorii dela noi din Ardeal au promis colaborarea lor. Ar fi deci o revistă care a reușit să facă gruparea despre care s'a vorbit de atâtea ori. Dată fiind seriozitatea conducătorului ei, putem nădăjdui mult bine dela această revistă. Mai ales că toate articolele și bucățile literare vor fi plătite după valoarea lor, dând astfel prilej la o emulare din partea colaboratorilor.

Este în deobște cunoscut cultul ce domnește în familia domnitoare română pentru literatură și pentru toate artele frumoase. Lucrul este de alfel firesc, într'un cât Carmen Sylva este o poetă de renume universal, iar A. S. R. Principesa Maria are pânze, cari pot rivaliza cu ale celor mai de seamă pictori. Cultul frumosului este înrădăcinat și este încurajat aici mai mult decât ori unde. Și cu bucurie vedem că același preocupări față de ce este frumos le au și micii principii. Mai anul trecut a produs o frumoasă impresie un articol despre aviațiune al A. S. R. Principelui Carol. Articolul iscălit Cadero, a pus în uimire pe specialiști prin bogăția de cunoștințe și prin claritatea expunerii. Pentru noi, cari ne mândrim cu ceea ce am contribuit la progresul general, veneau ca o frumoasă încurajare elogiile aduse lui Vlaicu și invenții sale.

„Universul” de azi publică o frumoasă poveste scrisă de A. S. R. Principesa Eliaveta. Povestea este intitulată „Domnița Lumina Soarelui”. Felul cum este scrisă ne dovedește calitățile literare

ale tinerei domnițe, despre a cărei frumusețe din basme se vorbește cu atâtea entuziasm. Minunatele comparații, căldura, cu care este tors firul poveștii, tonul de sinceritate mai ales ar putea să servească de model multora din scriitoarele noastre, cari numai sincere nu știu să fie în scrisul lor și cari tocmă din această cauză nu se pot afirma și impune.

Cor.

Domnița lumina soarelui.

Poveste de A. S. R. Principesa Elisabeta.

A fost odată o frumoasă principesă cu numele Lumina Soarelui. Sub buclele ei blonde aurii priveau o pereche de ochi mari și veseli. Mereu bună și veselă, se furișea în inima acelor cari se apropiau de ea.

Astfel ea era pentru părinții ei și pentru întreaga curte o adevărată mică lumină a Soarelui. Principesa ducea o viață fericită deoarece se bucura de tot ce aducea ziua. Indată ce dimineața și deschidea ochii albaștri se bucura de razele aurii ale soarelui ce se revărsau în camera ei, după aceea se strecura în grădină și se bucura de părăiașul limpede ca cristalul, ce curgea plescând peste petricele multicolore și când își vâra nasul ei roz în trandafirii parfumați, inima ei se umplea de bucurie din cauza parfumului dulce și fiindcă florile frumoase s'au desfăcut pentru ea în cursul nopții. Nedespărțitul ei camarad de joc era Reinhold, fiul unui principe vecin.

Micul băiat nu se obosea de a inventa pentru tovarăsa lui cele mai frumoase jocuri, și veseli cei doi copii se jucau prin grădina castelului. Dar să nu vă închipuiți, dragi copii, că Lumina Soarelui strîmbea din gură când ploua. O, nu!

Ea era veselă să stea la fereastră și să privească oamenii înspăimântați, cum călcau în băltoace și făceau sărituri caraghioase peste părău pentru ca să scape de umezeală marile pălării cu pene și căutau să găsească un adăpost în castel. Astfel trecea vremea și Lumina Soarelui găsea că viața este ca și un vis frumos.

Se întâmplă că întreaga curtea făcu într'o frumoasă zi de vară o excursiune în pădurea din apropiere. Era foarte cald și astfel se așezară la marginea lacului, numit „Lacul Negru”, deoarece culoarea sa era în adevăr foarte neagră. Chiar și astăzi la razele strălucitoare ale soarelui, lacul arăta grozav de întunecat. Se povestește legenda că el este locuit de un duh rău, și în orele de seară sau chiar noaptea nimeni nu îndrăznește să treacă pe acolo.

Nopti de toamnă.

Șoptind sfios
Un cântec drag
Mă las robii
De-un vis pribcag

Și codrii 'și cern
Frunzișu 'n stol
Și plâng înfrinți,
Cu glas domol.

Răsună 'n zări
Un clopot, rar,
Chemări adânci
Din văi tresar

Și greu rășbat
Prin culmi de munți
S'alinte 'n somn
Plăeși cărunți

Sub vâl de-argint
Dorm toate-acum....
Pustiul e 'n sat,
Pustiul pe drum.

1911.

I. N. Pârvulescu.

Alungând pe-o culme
Umbre moi de noapte.

Codru-și cerne lacrimi
Ce lucesc prin ramuri,
Ca podoabe mândre
Pe ne'nvinse flamuri
Și pe creasta văii
Craiul zilei vine
Răsfîrîgînd în urmă-i
Scăpărări senine.
Scuturîndu-și vesel
D'aurite plete,
Es la luncă stoluri
De flăcăi și fete.

Glasul tinăr prinde
Să 'nflorească 'n cântec
De te prind fiorii
Ca de-un vechi descântec;
Iar din urmă 'n păcuri,
Tăinuind pe cale,
Cu-a lor iarnă 'n plete
Vin bătrîni agale.

Suspensorii, bandage și ochelari

Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane, zwickeri, ochelari, baro- și termometre, suspensorii, aparate de inhalat, totfelul de specialități de gumă elastică, PRINTEMPS cel mai perfect prezervativ cu 4 cor., se poate căpăta exclusiv numai la firma:

Dobos Sámuel

din Temesvár-Józsefváros,
(Timișoara-Josefin)
Hunyadi és Miszits-n. sarkán.

Reinhold și Lumina Soarelui prindeau în plase de aur fluturi pestriți. Deodată sbură un fluture mare strălucitor, aripile sale scânteiau ca și când ar fi fost încrustate cu mii de pietre scumpe și copiii erau orbiți de splendoarea sa, ei se încercară să-l prindă, dar el scăpa mereu. Lumina Soarelui îl atrăgea din ce în ce mai aproape de apă, și-l urmărea mereu. Tocmai Reinhold voia să o avertizeze, când deodată auzi un țipăt sfâșietor și când alergă la țârm văzu numai bucele aurii deasupra luciului apei. După aceea se închiseră undele negre deasupra iubitei sale amice. Toate cercetările fură zadarnice, ca și vaele, Lumina Soarelui era dispărută.

Curtea întregă jeli profund împreună cu nefericiții părinți; sârmana regină se îmbolnăvi grav și toți tremurau pentru viața ei. Totuși după doi ani Dumnezeu dăruie perechei regale un fiu. Era leit Lumina Soarelui și prin veselie sa aduse mângâiere părinților.

Unul însă nu mai rîdea de loc și nu mai avea bucurie de nimic și umbla trist de colo până colo, dela dispariția Luminei Soarelui; acesta era Reinhold.

Ore întregi ședea lângă lacul negru și privea cu dor în apă, ca și când ar fi trebuit să apară tovarăsa lui. El își aduse aminte de toate istoriile despre duhul rău al acestui lac. Oare n'a fost aceasta care a luat figura frumosului fluture pentru ea să ademenească în lac pe sârmana Lumina Soarelui....

Trecură câțiva ani. Atunci se aranjă o mare vânatoare la care a luat parte și Reinhold. Dar în loc ca să gonească cu alții cerbul, el își îndreptă calul spre lac, îl legă de un arbore și se așeză ca de obicei lângă țârm privind trist apa întunecoasă. Dar obosit de lungul drum călare se dormi în curind. Când se deșteptă luna strălucia pe cer, undele plescăiau încet și calul său păștea neliniștit iarba. El se ridică și zări lângă el o babă, care-l agrăi prietenește: — Te-am observat adesea, prinț Reinhold, zise ea, cum ai plâns și te-ai jeluț, că n'ai putut să uiți de loc Lumina Soarelui, și acum voesc să te ajut cu slabele mele puteri, ca să scapi pe principesa Lumina Soarelui de sub puterile duhului rău. Află, că odată în noaptea de Walpurgis, ședeam în fața căsuței mele de lângă lac, tocmai aprinsesem focul când mi-se arătă duhul rău al lacului. El își rotea groaznic ochii bulbucăți și barba lui lungă și neagră oa păcura părea că impresară întreaga sa figură slabă. În spaima mea cea mare de acest monstru nu știam să mă apăr altfel decât că pusei mâna pe un tăciune aprins și arunca în el. El avea așa mare groază de flacăra, căci puterea ei înfrîngea puterea sa. Fii cu băgare de seamă la ceea ce se va petrece pe țârmul celalalt. Nu vorbi, nu te mișca, ori ce s'ar întâmpla.

Deodată răsuară în aer 12 lovituri line ale îndepărtatului ceasornic din oraș, iar din apă se ridică o figură albă. Ea se urcă pe țârm făcând câțiva pași își desfăcu brațele și privi spre cer.

Când razele lunei căzură pe fața ei, Reinhold era cât p'aci să strige tare, deoarece recunoscuse pe Lumina Soarelui. Cu mult mai frumoasă ca altă dată, devenită fecioară, sta palidă și sveltă înaintea lui. Dar cât de triști priveau ochii ei, și cât de disperată își frîngea mâinile! Deodată un braț lung și negru ieși din adâncime și la un moment totul dispăru. Reinhold își frecă fruntea, vișase oare? Dar nu, lângă el sta baba. — Du-te, zise ea, urzește un plan, ca să scapi Lumina Soarelui, îți dau bucurios ajutor. La cea mai apropiată lună plină la ora 12 să vii iarăș. După aceea se depărtă șchiopătând.

Reinhold nu mai avea odihnă, zi și noapte se gândea cum ar putea începe să răscumpere pe frumoasa sa principesă. Deodată îi veni o idee. În fiecare seară când se întuneca, el pleca călare la lac, încercând din greu cu tuburi cu olei. El se

strecură ușor la locul unde i-se arătase Lumina Soarelui și vărsă cuprinsul tuburilor în apă, astfel încât lacul se acoperi încet cu un strat gros de ulei.

Baba îl găsea în fiecare seară și-l ajuta cu zel. În fine sosi ora mult așteptată. Reinhold abia îndrăsnea să respire. Dacă principesa nu se va arăta, dacă toate speranțele ar fi fost zadarnice?

Deodată văzu el fluturând deasupra apei, ca o fășie de negură vălul alb al Luminei Soarelui și în curind ea sosi la țârm. Ca un fulger se repezi Reinhold, o cuprinse în brațe și ridică pe cal pe principesa speriată.

În același timp baba aruncă în apă crengi aprinse una după alta, astfel încât la un moment întregul lac pășia în flăcări. Reinhold dădu pînă la calului, căci înapoia lui răsuna o groaznică bubuitură, o trosnitură și șuerătură, după aceea se făcu liniște desăvârșită.

Bucuria din cauza salvării Luminei Soarelui fu atât de mare, dragii copii, încât nu vă pot de loc descrie.

Principesa trebui să povestească câți ani lipșiți de mângâiere a petrecut ea în palatul de sticlă neagră al duhului rău, cum în fine el îi împlini rugămintea, ca la luna plină să aibă voie să stea câteva momente la țârm, dacă voiește să fie după un an soția sa.

— Dacă Reinhold nu m'ar fi eliberat niciodată nu ne-am mai fi revăzut, căci tocmai ieri se împlinise anul.

Nunta lui Reinhold și a Luminei soarelui s'a celebrat în chipul cel mai strălucit. Baba din pădure trăi mulți ani la tinăra pereche și avu fericirea ca să legene în brațe doi prinți cu bucele blonde aurii.

Despre duhul rău niciodată nu s'a mai auzit nimic.

Confederația statelor balcanice.

D. N. Xenopol a scris de curând în revista sa „Mouvement économique” un interesant articol asupra proiectului unei confederații balcanice.

E lucru de necontestat, spune autorul, că o confederație a tuturor Statelor Balcanice, având ca scop apărarea intereselor și integrității lor, ar constitui o barieră puternică împotriva oricărei poște de cucerire și de influență a marilor Puteri.

Această idee de altfel nu e nouă. Numeroși publiciști în diferite rânduri și cu diferite ocazii au preconizat unirea într'un mănunchiu a tuturor Statelor din Peninsula.

În prefața cărții dlui René Henry, intitulată: *Questions d'Autriche-Hongrie et question d'Orient*, d. Anatole Leroy Beau-lieu, propune în următorii termeni soluțiunea chestiunii Orientului: „Convinse de ideea emancipării, Statele și popoarele din Peninsula sunt de altă părere cu privire la aplicarea acestei idei. Un singur lucru ar putea să le dea putere și să le garanteze independența: federațiunea balcanică”.

Pe urmă d. Xenopol citează pe toți publiciștii, cari s'au ocupat de această chestiune. O înaltă personalitate română, propune ideea aceleiași confederații sub președinția Italiei. D. Vladan Georgevici, fost prim-ministru sârb, se ocupă pe larg de

această chestiune în cartea sa publicată la Belgrad: „Europa și Balcanii”.

Din nefericire aceste „visuri frumoase” cum zice d. René Pinon, sunt departe de a fi realizate.

Chestiunea macedoneană este mărul discordiei al feluritelor naționalități, cari-și dispută întâietatea în turburata provincie. Clipelor de liniște și de împăcare aparentă urmează o mai cruntă reluare a ostilităților.

Idealul tinerei Turcii de a conoliza Macedonia cu musulmani, și a face din Turcia europeană un Stat al islamului a făcut posibilă apropierea greco-bulgară, a cărei durată nu ne pare lungă.

O altă cauză de nereușită a unei confederațiuni balcanice mai este și Austro-Ungaria, care nu permite nici măcar o uniune vamală fără a face parte și ea într'ansa. *Oesterreichische Rundschau* a publicat în 15 Februarie 1910 un articol intitulat „Statele dunărene”, sub semnătura *Peregrinus*. Sub acest pseudonim se ascunde o însemnată personalitate politică din Viena. Ideile emise sunt așa de departe de realitate încât ar fi prea naivi și prea puțin patrioți oamenii politici din Balcani și din România, ca să se încreadă promisiunilor vagi și perspectivei de ameliorare a stării economice din țările respective cu condițiunea expresă de a se pune sub tutela Austro-Ungariei.

Pe de altă parte marile puteri au interese așa de mari în Orient, încât e foarte greu să se conceapă măcar o uniune vamală între Statele balcanice fără consimțământul lor.

O dovadă e fiascul ce l'a dat uniunea vamală sârbo-bulgară. Tocmai în momentul când proiectul convenției se depunea pe biroul Scupcinei — Sobronia bulgară îl admisesse de mai înainte — guvernul austriac intervine pe lângă cel din Belgrad ca să rupă tratativele, amenințând că va închide granița tuturor produselor sârbești.

D. Xenopol încheie astfel articolul d-sale: „Confederația politică este un lucru irealizabil. România pierde totul legând soarta sa de aceea a vecinilor săi dunăreni. În caz de conflict în Peninsula, ea e silită să facă sacrificii enorme în vederea unor avantagii problematice, căci soluțiunea chestiunii orientale nu depinde numai de cabinetele din București, Belgrad și Sofia. Când România ar fi târâtă într'un războiu între marile puteri, nici Serbia, nici Bulgaria n'ar putea garanta independența ei. România trebuie să recurgă la alte sisteme de alianță, la alte orientațiuni politice, mai puternice și mai sigure pentru a-și salvarda independența sa.

„Cât privește politica sa economică, România a izbutit să-și protejeze industria sa, să-și asigure de bușee produselor sale agricole, fără să se gândească măcar la o uniune vamală cu țările balcanice. O asemenea uniune, o repetăm cu toată con-

Pardeșii dela 32 cor. în sus.

Calitate bună. — Croială perfectă. — Prețuri fixe. — Pretenții exagerate exchise.

KATZ și MENDEL, Kolozsvár, Mátyás király-tér 10. sz.

vingerea, ar putea prezenta mari avantaje pentru industria națională română; dar realizarea unui atare proiect e foarte greu și, din unele puncte de vedere, foarte periculos.”

Acesta fiind punctul de vedere al României, ne putem închipui foarte bine că proiectul unei confederații balcanice ori al unei uniuni vamale între Statele Balcanice e dela început menit să cadă.

Războiul italo-turc.

Mesagiul rostit la deschiderea corpurilor legiuitoare din Constantinopol e viu comentat de întreaga presă.

Ziarele din Roma, critică în termeni aspri discursul, spunând că lumea civilizată judecă altfel Italia decât Poarta. Toți recunosc lealitatea Italiei în negocierile ei diplomatice și militare.

Mesagiul imperial.

Dăm în rezumat discursul tronului:

„In perioada când tocmai guvernul puna în aplicare legile votate în ultima sesiune și realiza măsurile, cari tind la desvoltarea progresivă a țării spre a repara astfel pe rând nenumăratele erori și neglijențe ale trecutului, guvernul a primit ultimatul Italiei, prin care această putere se străduia să ascundă sub aparențe de legitimitate, țintele agresive ce le avea asupra Tripolitaniei.

Poarta a răspuns în termenul fixat asigurând că e gata să trateze și să ia în considerare dezideratele economice italiene întru cât ele ar fi compatibile cu tratatele în vigoare, cu drepturile și demnitatea imperiului, cerind ca acele deziderate să fie precizate pentru ca tratativele să poată începe imediat.

Fără a lua în considerare aceste asigurări și această cerere de precizare, Italia a replicat prin declararea războiului. Încă înainte de expirarea termenului de 24 ore fixat de însăși Italia, ea a doborât ostilitățile.

In vreme ce Italia atacă Tripolitania, vasele sale de război, violând regulile internaționale, deschideau pe neașteptate focul asupra torpiloarelor turcești întâlnite în Adriatică și cari, necunoscând începerea ostilităților, se grăbiră să salte vasele italienești conform uzului între bastimentele națiunilor amice.

In urma atacurilor coastelor noastre în marea Adriatică, în Tripolitania și Cirenaica, precum și în contra vaselor de război și chiar celor de comerț care nu aveau încă cunoștința de declarația de război, ne-am văzut siliți de împrejurări să deschidem parlamentul înainte de termenul obișnuit.

Poarta a adresat puterilor amice o cerere de mediațiune spre a pune capăt, în condițiuni acceptabile pentru demnitatea noastră națională, acestui război atât de contrar principiilor de drept internațional și care lovește așa de brutal aspirațiunile unanime ale opiniei publice din toate țările care cere menținerea păcii generale.

In așteptarea rezultatelor demersurilor de conciliațiune și în urma răspunsurilor puterilor, Poarta a continuat să ia măsurile trebuincioase spre a apăra drepturile și interesele sale legitime în contra agresiunii brutale a Italiei, care a mișcat toate popoarele civilizate și a paralizat străduințele pașnice ale Porței, care se consacrase rolului ei civilizator”.

Discursul tronului exprimă convingerea guvernului că parlamentul se va sili și el, în limitele forțelor omenesti, să-și facă datoria și să apere drepturile și interesele țării.

Sfârșitul discursului constată cu satisfacție că relațiunile cu puterile celelalte și cu statele vecine sunt, ca și în trecut, amicale și sincere.

Se va urma principiul politic de a nu atinge niciodată drepturile otomanilor.

Atitudinea rezervată a guvernului bulgar.

Sofia. — Cu toate că guvernul primește în continuu știri despre întăririle trupelor turcești de pe granița turco-bulgară, consiliul de miniștri de ieri a confirmat hotărârea sa de a nu ordona nici o măsură militară până când întăririle turcești nu vor lua un caracter mai amenințător.

Atitudinea pașnică a guvernului bulgar e criticată în mod sever de presa naționalistă. Totuși, declarația oficială că nu se va lua nici o măsură militară a pricinuit o liniște foarte aparentă în opiniunea publică.

Persecutarea Italienilor.

Ziarul „Corriere d'Italia” publică o depeșă din Smyrna spunând că colonia de Italieni de 10,000 de persoane primește continuu știri din cele mai alarmante. Două sute de Italieni în majoritate lucrători au fost dați afară dela căile ferate unde lucrau. Serviciul de cale ferată este desorganizat. Toți lucrătorii italieni din port sunt boicotați, iar vasele cu pânză confiscate. Numeroase familii au căzut în mizerie. Colonia și societățile italiene caută să ajute pe frații lor în trebuințele urgente. Sunt multe temeri despre soarta a numeroși Italieni lucrători cari lucrau în interiorul Anatoliei din cauza fanatismului populațiunii turcești. Turcii au confiscat la vamă mărfurile adresate direct Italienilor.

Salonic. — Comitetul junilor Turci a primit din Constantinopol informațiunea că guvernul refuză în mod categoric să consimtă a aplica măsuri violente în contra Italienilor. Expulzarea lor nu este deci cu putință a se executa. Va trebui să nu se facă încercarea de a se atâta elementul musulman și se va căuta să se păstreze răbdarea și sângele rece. Comitetul recomandă a se înceta toate relațiunile de afaceri cu Italienii și să se dea afară toți angajații Italieni.

Ocupațiile Italiei la Tripolis.

Constantinople. — După un comunicat al ministerului de război, trupele marinei italienești au ocupat fortificațiunile din Tripolis, un teritoriu intermediar și o pozițiune pe coasta Kirkkarih unde se aflau protejate de tunurile vaselor de război. Un detașament turec de 300 de oameni a întreprins un atac nocturn în contra pozițiunilor vrășmașului. Italienii au avut mari pierderi. Turcii, cari au avut 5 morți și câțiva răniți, au trebuit să se retragă în fața focului puternic de flanc.

Indigenii și Italienii din Tripolis.

Roma. — Se comunică din Tripolis ziarului „Tribuna” că elementul sărac din Tripolis accentuiază zilnic simpatiile sale către Italieni. Opiniunea publică este unanim în a socoti că este absolut necesar ca Tripolitania să fie pur și simplu anexată la Italia.

Roma. — „Messaggero” publică în ediție specială manifestul publicat la Tripolis de către cetățeni prin care invită populațiunea întreagă să primească în mod frățesc pe soldații italieni. Ma-

nifestul relevă că trupele italiene vin cu sentimente frățesti, cu via dorință și cu ordinul absolut de a respecta drepturile cele mai sfinte, de a considera religiuena și femeile ca sacre. Termină prin strigătul: Trăiască Italia!

Zarul „Corriere della Sera” află din Tripolis că în lupta care a avut loc ieri noapte Turcii au fost în mod evident cuprinși de panică într'atât încât au părăsit o mitralie și proviziunile, deși sunt lipsiți de proviziuni.

Scrisoarea lui Giolitti către „New York American”.

Ziarul „Messaggero” dă știrea că „New-York American” publică o lungă scrisoare din partea dlui Giolitti, primul ministru italian, adresată dlui Hearst.

Prin acea scrisoare răspunzând la cererea dlui Hearst, Giolitti declară că Italia a fost silită să ia atitudine războinică în Tripolitania de continuelle vexațiuni suferite de supușii săi din partea autorităților otomane.

„Nici o națiune, care ține la prestigiul ei n'ar fi putut proceda altfel” spune mai departe d. Giolitti.

Italia și-a înțeles totdeauna datoria de a civiliza coasta nordică a Africeii, care pentru rațiuni politice și geografice interesează foarte mult Italia.”

La sfârșit d. Giolitti își exprimă convingerea că va avea concursul presei americane, care reprezintă opiniunea unui popor civilizată.

Cronică școlară.

Invitare. Reuniunea învățătorilor gr. cat. „Mariana” își va ținea

ADUNAREA GENERALĂ

Duminecă și Luni în 29 și 30 Oct. st. n. a. c. în com. Maieru (Măjer) în sala cea mare a școlii conf. gr. cat., la care adunare se invită cu toată stima a lua parte atât domniile membrii, cât și on. public interesat de cauza învățământului.

PROGRAMA:

1. Membrii azistă în corpore, la 8 și jum. ore a. m. la serviciul divin în biserica gr. cat. din Maieru.
2. La 10 ore deschiderea adunării.
3. Esmiterea comisiunilor:
 - a) pentru verificarea protocolului;
 - b) pentru înscrierea de membrii noi;
 - c) pentru criticarea prelegerii practice;
 - d) pentru studiarea raportului comitetului.
4. Lecțiuni practice de câte o jumătate oră.
 - a) „Tractarea numărului 3” cu elevii cl. I. prin Demetriu Boșca jun. inv. gr. cat. în Maieru;
 - b) „Descompunerea apei cu ajutorul electricității” cu elevii cl. V—VI prin Ioan Barna, inv. gr. cat. tot acolo.
5. Raportul anual despre activitatea reuniunii.
6. Raportul casarului și pertractarea preliminarului de buget pro 1912*) și în legătură cu acesta „Raportul comisiunei cenzurătoare”.

*) Se roagă P. T. dnii membri fondatori, ordinari și ajutători, cari restază cu taxele de membru la casa reuniunii, să binevoiască până la termenul adunării, a-și achita taxele restante, casar d. Macedon Ciuta, inv. gr. cat. în Rebrigoara (Kisrebra). Membrilor, cari nu-și vor achita taxele restante, nu li-se vor subscrie chitanțele pentru diurne. Spre orientare: Trenul sosește dimineața de către Beclean la 9 ore 4 minute. Pleacă îndărăt la 5 ore 45 m., iar dimineața la 4 și la 10 și jum. In 29 Octomvrie seara, cu începutul dela 7 ore inteligența din Maieru aranjează o petrecere împreună cu cântări, declamări, teatru și joc, a cărei jumătate din venit se va destina în favorul reuniunii „Mariana”. La această petrecere se invită dnii membri și pe această cale a lua parte.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinările cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și totfelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite franco.

7. Cetirea dizertațiilor:

a) „Rolul învățătorului contra socialismului”, de Gavril Pop, inv. gr. cat. în Rodna-veche;

b) „Care este metoda cel mai potrivit la învățarea limbii maghiare în școlile populare cu limbă de propunere nemaghiară”, de Atanasie Rus, inv. gr. cat. în Bichigiu;

c) „Instrucția în serviciul formării caracterului”, de Elizău Dărăban, inv. gr. cat. în Maieru.

8. Raportul comisiunilor de sub pct. 3, lit. b), c) d).

9. Pertractarea propunerilor înscrise la președinte cu 24 ore înainte de adunare.

10. Statorirea timpului și locului pentru adunarea generală viitoare.

11. Completarea postului de președinte, devenit vacant prin moarte.

12. Inchiderea adunării.

Nășăud, la 8 Octomvre 1911.

Prezidiul reuniunii învățătorilor gr. cat. „Mariana”.

Ignățiu Seni,

v.-președinte.

Clement Grivase,

secretar.

NB. În ziua I-ă a adunării după ședință, va urma prinz comun.

Acei domni, cari reflectează la cuartire, sunt rugați a se adresa până în 26 Octomvre a. c. la d. Ioan Barța, inv. în Maieru.

INFORMAȚII.

ARAD, 17 Octomvre n. 1911.

Conferințe literare în Cluj.

Organul autorizat primește din Cluj o veste „îmbucurătoare”: tinerimea universitară a hotărât să organizeze „pentru iarnă” o serie de conferințe literare, la care vor invita pe cei „mai distinși scriitori români”: Gheorghe Coșbuc, Al. Vlahuță, I. L. Caragiale, N. Iorga, Oct. Goga, Ovid Densusianu, C. Rădulescu-Motru, Duiliu Zamfirescu și — Emil Isac...

Cum suntem informați, știrea aceasta — în forma publicată — este o ironie fină, o subțire bătaie de joc, neînțeleasă de organul autorizat. Nu este oare o batjocură la adresa „distinsului scriitor român” — Emil Isac, săl vâri în aceiaș oală cu niște bieți „scriitorăși” ca Vlahuță, Caragiale, Iorga, Goga?

Conferințele, se vor ținea însă cu concursul scriitorilor noștri „cu adevărat mari”.

Ziarul nostru este în plăcută situație de a putea publica lista exactă a conferențiarilor. Vor fi anume invitate poetele Roza Covrig, Cornelia Langa, Aurelia Pop, poetii Ovidiu Hulea, Valeriu Bora, Emil Isac, cari de mult și-au câștigat loc de onoare în literatura românească — autorizată.

Se vorbește chiar că va fi invitat și monumentul lui Eminescu dela Galați.

Conferințele vor fi prezidate de distinsul economist Emil Kormos Alexandrescu, care va sosi, însă, — prea târziu, fiind ocupat cu organizarea luptei electorale din anul trecut...

Este adevărat că domni Coșbuc, Vlahuță, Iorga, Caragiale și Goga, auzind despre conferințele dela Cluj, l-au rugat pe dl Isac să-i primească și pe ei între conferențieri, dar acești intruși în literatura românească nici n-au fost măcar vredniciți de un răspuns din partea „maestrului” Isac.

— Știre personală. D. Octavian Goga a pe-trecut ieri o zi în Arad.

— Inaugurarea palatului ziarului autorizat. Pe cum aflăm, acum în toamnă neamul românesc va avea o rară serbătoare, aici în Arad. Se va inaugura cu o mare solemnitate palatul ziarului autorizat al comitetului național „Românul”. Rod al unei munci cinstite, la care a contribuit cărămidă cu cărămidă neamul românesc întreg, prilejul e extraordinar în viața neamului nostru. Discursul inaugural va fi rostit de marele bărbat de stat Vasile Goldiș, directorul, la care va răspunde însuș președintele clubului național, Dr. Teodor Mihali. Majordomul Suciu face pregătiri întinse de pe acum, pentru primirea oas-

peților. Feștania o va face părintele Dr. Vasile Lucaciu.

Seara va fi banchet de 500 tacâmuri la Crucea-albă. Abonații „Românului” iau parte la banchet — gratis.

Vom servi mai târziu cu amănunte.

— Personal. Înaltpreasfinția Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu a plecat Sâmbătă dimineața, însoțit de P. C. Sa Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu și de asesorii consistoriali Mateiu Voileanu, Lazar Triteanu și D. Câmpănu, la Vinerea, unde a fost oaspele distinsului nostru fruntaș Dr. Ioan Mihu, iar ieri dimineața a plecat cu trăsura la Pișchinti, lângă Orăștie, unde a săvârșit sfințirea bisericii de acolo, cu asistență numeroasă. Excelența Sa s'a reîntors la reședință ieri, Duminecă sara.

— Inaugurarea monumentului împărătesei Elisabeta în Cernăuți. Se anunță din Cernăuți: Monumentul împărătesei Elisabeta a fost inaugurat Duminecă dimineața în prezența arhiducei Leopold Salvator, a autorităților și misiunii române, care a depus coroane. Misiunea a asistat ieri seară la o reprezentație de gală în teatrul municipal și azi la un dejun dat de către guvernatorul Bleyleben. În cursul dejunului s'a citit telegrama trimisă de către arhiducele Leopold Salvator împăratului, exprimând omagiile locuitorilor Bucovinei și anunțând că misiunea special delegată la Cernăuți a depus coroane pe monument în numele M. M. L. L. române. S'a citit în urmă depeșa împăratului către arhiducele Salvator prin care mulțumește pentru omagii și spune: *Trimiterea misiunii din partea M. M. L. L. regele și regina României la această sărbătoare și depunerea de coroane pe monument prin această misiune nu a lipsit de a mă impresiona în modul cel mai plăcut și de a mă însufleți de o deosebită grațitudine.*

S'a dat în urmă citire depeșilor următoare:

Alteței Sale imperiale și regale Arhiducele Leopold Salvator, Cernăuți, dela Castelul Peleș: *„Este o mare satisfacție pentru mine de a trimite la Cernăuți pe fostul meu ministru Greceanu, primar în a doua capitală a Mea pentru a te saluta și a-l însărcina să depune în numele Nostru coroane pe monumentul neuitatei împărătesei Elisabeta atât de scumpă Nouă. Dănsul îți va exprima salutările noastre cele mai cordiale și te va asigura că păstrăm o amintire recunoscutoare de vizita ta scumpă la Sinaia, călduroase urări pentru fericirea ta și alor tăi. Carol”.*

Majestății Sale Regelui Carol I. Sinaia.

Profund atins de atențiunea particulară a M. V. și a M. S. Reginei, iau libertatea de a pune la picioarele Voastre mulțumirile mele cele mai devotate. Nu am lipsit de a raporta M. S. împăratului meu preagrațios. *Arhiducele Leopold Salvator.*

După citirea telegramelor muzica a intonat imnul românesc și austriac.

— Viriliștii români ai comit. Arad.

Între viriliștii anului 1912 din comitatul Aradului sunt umătorii Români: Axente Secula (Șiria) Crăciun Kera (Cerneiu), Sava Tămășdan (Pecica), Ilie Selejan (St.-Ana), Gheorghe Cosma (Micalaca), Ștefan Rus (Otlaca), Romul Motorca (Agris), Păsc Urs (Curtici), Constantin Pavloviciu (Pincota), Dr. Aurel Grozda (Butești), Ștefan Novac (Pecica), Gheorghe Sida (Șiria), Iosif Vuculescu (Șepreș), Dimitrie Popoviciu (Cerneiu), Ioan Kera (Cerneiu), Teodor Stan (Aletea), Ioan Selejan (St.-Ana), Nestor Selejan (St.-Ana), Dr. Aurel Novac (Pecica), Iustin Iancu (Otlaca), Steva Șiclovan (Pecica), Gheorghe Turic (Otlaca), Iuliu Chirilescu (Chi-

șineu), Ștefan Leucuța (Șimand), Dr. Valer Morariu (Radna), Romul Mladin (Otlaca), Dr. Liviu Tămășdan (Arad), Ioan Tămășdan (Șiria), Ioan Roxin (Pecica), Mihail Drăgan (Otlaca), Dr. Nicolae Ciacian (Pecica), Nicolae Mara (Otlaca), Ilie Tămășdan (Pecica), Manuilă Ponta (Pecica), Ioan Cristea (Socodor), Teodor Fălcușan (Sinetea), Petru Novac (Arad), Teodor Magoș (Covășint), Efraim Igrășan (Pecica), Trifon Igrășan (Pecica), Dr. Iacob Hotărăn (Șiria), Dr. Dimitrie Barbu (Pecica), Ioan Tămășdan (Pecica).

Cu totul 43 de inși.

— Concertul diui Rădulescu la Brașov. Mult apreciatul nostru tenor liric, d. Ionel Rădulescu, va concerta Duminecă, în 22 Octomvre la Brașov, cu un bogat și variat program românesc și clasic. Sperăm că intelectualii din Brașov, precum și cei din împrejurimi, vor da acestui artist sprijinul lor binemeritat.

După cum suntem informați concertul pe care l'a dat d. Rădulescu acum Duminecă în Sibiu a avut un strălucit succes artistic.

— Deschiderea teatrului național din Craiova. Din Craiova ni-se scrie: Joi, 6 (19) Octomvre, la orele 8 și trei sferturi precis, va avea loc solemnitatea deschiderii Teatrului Național din Craiova, cu concursul „Societății scriitorilor Români” și al dnei Agata Bîrsescu.

Se vor reprezenta, pentru întâia oară: „Un Prolog”, în versuri, scris în acest scop de d. D. Anghel și Victor Eftimiu; „Când ochii plâng”, piesă într'un act, de d. A. de Herz; „Barbul Lăntarul”, cântece comice de Vasile Alexandri, spus de d. I. Anestin; „Rapsozii”, de d. Victor Eftimiu; „Văduvele domnului Daniel”, farsă într'un act de Carmen Sylva, tradusă de poetul St. O. Iosif.

Cu prilejul deschiderii stagiunii, debutează pe scena Teatrului Național din Craiova, artiștii R. Bulfinsky și I. G. Morțun.

— Funerariile prof. Agură. Se anunță din Iași: Duminecă după amiază, cu un tren special au fost trimise la Sofia rămășițele pământești ale regretatului profesor Agură, delegatul Universității din Sofia.

În acest scop încă de Sâmbătă seara a sosit în localitate o delegație din Sofia, compusă din d. P. Naicoff rectorul universității din Sofia, Leon Militici decanul facultății de drept și cap. I. Gavrilof.

La orele 10 începe oficierea serviciului divin de Mitropolitul Moldovei asistat de arhierul Munteanu vicarul Mitropoliei, un numeros cler, acompaniați de corul bisericii Sf. Spiridon.

Erau prezenți d. C. Meissner, secretar general la ministerul Cultelor, Dr. Bogdan rectorul Universității, C. Negruzii prefectul județului, Dr. Cosmovici și Iancu Stamațiu ajutoari de primar, toți profesorii universitari, directorii și profesorii școlilor secundare precum și studenții universitari.

Coșcigul era acoperit de numeroase coroane din care am putut remarca următoarele: din partea M. S. Regelui, a Primăriei comunei Iași, a universității din Iași, universitatea din Sofia, Ministerul Instrucțiunii, Centrul studentesc, Seminarul Veniamin etc.

După terminarea serviciului divin, s'au rostit cuvântări de Mitropolitul Moldovei, Dr. Bogdan în numele universității din Iași, C. Meissner în numele Ministerului instrucțiunii, P. Naicoff în numele universității în Sofia, Leon Militici în numele aceleiaș universități, Dr. Cosmovici în numele Primăriei din Iași și D. Cădere inspector al învățământului secundar, în numele profesorilor Seminarului Veniamin Costache, al cărui elev a fost regretatul profesor Agură, toți punând în relief însușirile sufletești ale regretatului și meritele lui ca om de știință.

Rectorul universității din Sofia, în frumoasa sa cuvântare a spus că Agură a fost unul din acei

scari au urecat toate treptele ierarhiei din învățământ, datorită numai muncii și meritelor lui personale.

Plină de duioșie a fost cuvântarea dlui inspector Cădere, care a arătat cum prin o fatalitate Agura a trebuit să moară tocmai în orașul unde și-a făcut primele studii, și mai mult încă, chiar în odaia unde locuise pe vremea când era pedagog la institutul Academic.

La orele 11, terminându-se serviciul divin, se formează un impozant cortegiu care pornește dela biserica Buna Vestire pe străzile Lascau Catargiu, Sf. Neculai, Lăpșuncanu și Carp. Cortegiul era urmat de profesorii și elevii școalelor secundare din localitate. Pe tot parcursul muzica reg. 13 și fanfara liceului internat au intonat marșul funebru.

Defunctul fiind decorat de M. S. Regele cu o zi înainte de a muri cu ordinul „Coroana României”, onorurile militare i-au fost date de o companie din reg. 13 Ștefan cel Mare, sub comanda căpitanului Costescu.

Trenul special care duce rămășițele pământestii ale lui Agura la Sofia, a plecat din gară la orele 12 jumătate.

D. Naicoff, rectorul universității din Sofia, precum și d. Militici, decanul acelei facultăți, au rămas azi în Iași și conduși de d. profesor Bărbulescu au vizitat toate instituțiile și monumentele istorice ale Iașilor.

D-ilor vor pleca la Sofia astăzi seară.

— **Legatul Victor Petrișor** al fondului Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași. Neconsolata mamă Ana Petrișor n. Ogoreanu văduvă de învățător din Veștem, în nemărginita durere pentru pierderea unicului său fiu Victor Petrișor, absolvent al școalei economice dela Herestru (București) și fost șef de cultură la domeniul coroanei Sadova (România), din prilejul împlinirii aniversarei a 3-a dela moarte lui, pune temei cu 100 cor. la Legatul Victor Petrișor al fondului Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. Din venitele legatului, care va spori din cametele capitalului, din donațiuni pioase făcute de rudeniile și prietenii decedatului, de obștea din Veștem și de alții: 20% se vor capitaliza, iar 80% se vor folosi la ajutarea copiilor săraci, dar cu purtări bune și sărguincioși din Veștem, cari se vor aplica la meserii, iar când va fi dată puțința să se activeze masa învățăceilor, li-se va da cel puțin o mâncare pe zi. Din 100 cor., doamna Ogoreanu a pus la mână prezidențului Tordășianu 20 cor., rămânând ea restul să-l plătească în rate. Dat fiind, că Reuniunea meseriașilor sibieni dispune și de legatul T. L. Albin, cu scop de a ajuta copiii săraci din Cut, legatul mult regretatului Victor Petrișor este al 2-lea. Angajată în felul acesta populațiunea din Cut și Veștem la contribuiri, avem speranță, că părinții din partea locului își vor da copiii cu mult mai drag la meserii pe deoparte, iar pe de alta, dacă li va fi și Reuniunii cu mai multă ușurință puțința să inaugureze de mult și de mulți dorita „Masa învățăceilor meseriași”. În scopul îmulțirii legatelor Reuniunea va face apel la oficiile parohiale concernente, să stăruie cu deosebire în postul mare al sfințelor Paști, când credincioșii sunt mai aplicați la aducerea de prinoase întru iertarea păcatelor pentru contribuiri cât de modeste, cari de altfel pot fi și în naturalii sau alte produse economice, ce se pot preface în bani.

— **Constituirea corului bisericii gr.-or. române din Budapesta.** E fapt că poporul românesc e un popor foarte religios și cu frica lui Dumnezeu. A ținut mult la biserica sa, care a fost pentru el limanul de scăpare în vremile grele. Când a fost vorba de pierrea bisericii a fost gata să și jertfească și viața pentru ea.

Dacă a existat și există și azi un astfel de simțământ puternic față de biserică în poporul românesc, datorința noastră este ea simțământul acesta atât de nobil, să-l cultivăm și mai mult. Un mijloc bun prin care putem atrage publicul și mai mult la biserică este: înființarea de coruri bisericestii.

Tinerimea română din Budapesta observând lipsa unui cor bisericesc prin care să atragă publicul românesc la biserică, a înființat în anul 1910 un cor mixt bisericesc, care tot odată e și lumesc, aranjând din timp în timp și petreceri cu scop filantropic. Corul poartă numele de „Corul bisericii gr.-or. rom. din Budapesta”.

Tinerimea română din capitală are deci două locuri de întrunire și anume: Societatea „Petru Maior” și Biserica.

Prin întrunirile acestea dovedim că, deși suntem risipiți printre străini, în noi un suflet bate și că toate străduințele de a ne înstrăina sufletește unul de altul sunt zadarnice.

E lucru firesc ca corul acesta numai așa poate exista dacă publicul românesc ne va da tot sprijinul când se cere.

În 25 Noemvre st. n. (lăsarea de post), corul va da un concert cu un program foarte bogat, iar după concert va urma dans.

În luna Septemvre a. c. s'a constituit corul din nou alegând președinte de onoare pe Il. Sa dl Dr. Iosif Gal, iar de președinte activ pe dl Dr. Liviu Lința, avocat în Budapesta. Secretar: Vasile Mircu, stud. med., casar: Constantin Popescu, ofițiant, bibliotecar-dirigent: Ioan Fira, st. med.

Comitetul pentru presă: Ioan Alămorean, st. med., V. Mircu, medicinist, I. Fira, medicinist, T. Leucutia, medicinist, C. Vaida, jurist, I. Popa, medicinist.

Comitetul pentru muzică: I. Fira, V. Țirnea, st. med., L. Zărculea, jur., P. Nicolaevici, jur., V. Mircu, I. Alămorean, M. Muntean, prof. de muzică, G. Popescu, st. fil., C. Vaida, L. Ionașiu, st. med., C. Olariu, st. med., S. Pascuțiu, L. Pop, st. med.

Comitetul pentru dans: P. Nicolaevici, I. Alămorean, V. Marcu, I. Fira, T. Leucutia, C. Olariu, V. Țirnea, L. Zărculea, C. Morariu, st. med., V. Radulescu, jur., V. Zbegan, L. Ionașiu, A. Raicu, R. Vățianu, L. Pop, T. Rusu, S. Pascuțiu.

Comitetul aranjator încă nu e complet. Un corist.

— **Furtună pe Marea-neagră.** Din Tulcea se anunță: O puternică furtună s'a deslăntuit Duminică noaptea asupra Mării-negre în punctul Periteasca, răsturnând o barcă în care se aflau patru pescari.

Doi din aceștia, anume Militei Iovu și Isac Isidor s'au înecat. Pescarul Peretz Filaret a murit de frig iar Maxim Nichifor a scăpat cu viață din acest dezastru.

— **Conferența unui preot albanez.** Din București ni-se scrie: Preotul albanez Faniolli din America, care se află în trecere prin București a ținut Duminică după amiază o conferință la Ate-neul român.

S. Sa a vorbit în fața întregii colonii albaneze din capitală despre importanța creștinismului pentru Albanezi. Pentru întărirea tezei sale S. Sa a arătat că atâta timp cât s'au mișcat Albanezii musulmani, opinia publică din Europa nu prea a dat atenția acestei mișcări.

Imediat însă ce Albanezii creștini au început o mișcare de emancipare culturală, toată opinia publică a fost de partea lor. Ca o consecință, conferențiarul a pledat ca populația albaneză toată să treacă la creștinism.

Preotul Faniolli a vorbit apoi despre bisericile albaneze din America și trecând apoi la înființarea bisericilor în Albania a descris toate greutățile pe cari le-a întâmpinat atât din partea Turcilor, cât și din partea Bulgarilor și Grecilor. Singuri Românii le-au fost favorabili, dându-le tot sprijinul. Pentru aceasta Albanezii vor ști să poarte totdeauna recunoștință Românilor din Macedonia, cât și celor din țară, unde Albanezii au găsit totdeauna o largă ospitalitate.

Conferențiarul a mai vorbit de mișcarea Albanezilor din ultimul timp, spunând din nou că succesul deplin al acestei mișcări va veni cu atât mai curînd cu cât Albanezii se vor alipi la biserica creștină.

Conferința preotului albanez care s'a termi-

nat la orele 6 seara, a fost des întreruptă de aplauzele membrilor coloniei albaneze.

— **Un preot harnic.** Ni-se scrie din Teiud, un sat românesc înfloritor din comitatul Clujului, că grație unui preot luminat, cum e părintele Valeriu Pop Papiriu, un excelent pomolog, comuna aceasta se poate recomanda drept pildă satelor românești. Nu este econom în această mică comună care să nu se indeletnicească cu cultivarea rațională și practică a pomilor. Nu este grădină, care să nu fie plină cu pomi fructiferi și de soi și nu este visitor, care să nu admire aceste grădini, în cari aurul și argintul se culege de pe crengile arborilor. Mulțumită zelului părintelui Pop, de când dsa păstorește aici, satul s'a prefăcut într'un adevărat rai pământesc, prin mulțimea arborilor sădiți în toate părțile.

Pilda părintele Pop, de altfel suntem veseli a constata, că prinde. Astfel părintele Ioan Nossă din Bogdono, convins de utilitatea acestui ram al economiei a plantat în comuna sa peste 250 altoi, cari aduc deja roade.

Să sperăm că lucrul bun și folositor va prinde la mai mulți, cari vor imita pe apostolul neobosit V. P. Papiriu.

— **Mulțumită publică.** Doamna A. Mateiu Ioanovicu, din Zagreb, care a apelat la generositatea marelui public românesc, ca să o ajute fiind lovită de soartă, dânea amenințată de a-și pierde vederea și fata dsale funcționară de bancă, grav bolnavă, — ne roagă să aducem profundele sale mulțumiri dlui Alexandru Herbay, care i-a trimis dela „Prăvălia românească” Cernăuți, un ajutor de 24 coroane. Iși reînnoiește rugarea, ca pentru a putea pleca din Zagreb, unde se află, acasă, între Români, inimile caritabile să o mai ajute, trimițându-i la adresa Zagreb, strada Jurisic nr. 17. II.

— **Zeppelin în politică.** Din Stuttgart se anunță: Partidul conservator va candida la alegerile proxime pe contele Zeppelin, pentru Camera imperială.

— **Memorii.** Din Viena se anunță că membrul consiliului orașenesc, Hraha va scoate de sub tipar o carte, care va cuprinde memoriile sale politice despre înființarea, apogeul și căderea partidului social-creștin. Hraha este un bun cunoscător al trecutului, acestui partid, cu toate tainele de culise. Cartea promite a face senzație și de aceia se așteaptă cu nerăbdare, mai ales de adversarii creștinilor-sociali.

— **Explozia de pe cuirasatul „Liberté” opera unei mâni criminale.** Un ziar din Paris înregistrează destăinuirea unei precupețe care, — în ajunul catastrofei, — a fost cu fructe pe bordul cuirasatului „Liberté” și a auzit pe mai mulți marinari amenințând că vor răsbuna pe unul din camarazii lor trimis, pentru o abatere gravă, la companiile de disciplină din Algeria.

Se deduce că unul din acești marinari ar fi dat foc unuia din magaziile de pulbere ale cuirasatului.

— **Max Harden despre conflictul italo-turc.** Cunoscutul publicist și scriitor german din Berlin, Max Harden a ținut Sâmbătă seara o conferință la Budapesta, tratând despre politica externă. A insistat mult mai ales asupra războiului italo-turc, expunând următoarele păreri: „Intențiile anume ale Italiei asupra Tripolitaniei, numai singură Anglia le cunoaștea. Anglia voia să aducă Germania în dilema de a se da pe partea Turciei „amică” ori a Italiei „aliată”. Căci în astfel de caz, dacă Germania i-ar abandona pe Turci, și-ar pierde influența asupra Izlamului, — iar dacă s'ar declara contra Italiei, Italia ar eși din Tripla-Alință. Mulți în Germania s'a gândit, ca guvernul să procedeze în favorul Turciei. Cu toate aceste ar fi fost imposibil din punct de vedere istoric-cultural, ca Germania ajutând împărăția otomană să bată un stat european. A luat deci partea Italiei, intervenind totuși, de a se face pace!”

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— de primul rang. —
ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografii vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas.

— Groaznică ciocnire de trenuri. Se anunță din Praga: Lângă Schonbrise s'a întâmplat eri o groaznică catastrofă de cale ferate. Două trenuri de marfă ciocnindu-se, unele vagoane au căzut de pe terasament dela o înălțime de 8 metri, 5 persoane au murit, iar 2 au fost sau fost grav rănite.

— Groaznic cutremur de pământ. Se anunță din Catania: Un ușor cutremur s'a simțit aci. Cutremurul a fost tare la Giorre, Macchia, Guardia, Rondinella, Santa Venerina. La Guardia și Santa Severina sunt doi morți; câteva case s'au prăbușit. La Macchia biserica s'a prăbușit. La Rondinella unele case s'au prăbușit. La Giorre nu este nici o stricăciune.

După știrile sosite din localitățile bântuite de cutremurul de pământ s'au scos până în prezent 20 cadavre și 30 de răniți.

— Călimdarul tubilar al „Poporul Român” pe 1912, se prezintă atât ca formă cât și cuprins cum nu s'a prezentat încă călimdar românesc la noi. Pe cele 216 pag. sunt nu mai puțin decât 125 ilustrații foarte reușite îndeosebi cele tipărite pe hârtie velină, cari ne reprezintă momentele mai însemnate dela mărețele sărbări ale „Asociațiunii,” și o multime de porturi naționale din diferite ținuturi. Cuprinsul încă e variat, interesant căci între cele peste o sută de articole și articolași află cetitorul lectură din toate ramurile literaturii: poezii, nuvele, schițe, articoli statistici, practici și de mare folos pentru ori cine. O caricatură foarte nimerită ne arată pe fostul pașă al Caransebeșului, reîntors la vechea-i lefterie, de când a căzut din grația celor dela putere. Calendarul costă 40 fileri, plus 10 fileri porto. Comercianții primesc 25 procente rabat. Se poate comanda dela Tipografia „Poporul Român”, Budapesta, István-ut 11.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultatuni: 11—12 ore a. m. și 1/2 3—5 ore p. m.

Invitare la abonament.

Incepând cu 1 Octombrie, un nou cvar-tal, rugăm pe onorații abonați, cărora li-a expirat abonamentul, să binevoiască a grăbi cu reînnoirea lui la vreme.

Apelăm totodată la acei onorați restanțieri, cari au cerut amânare până la acest termen să binevoiască a-și achita datoriile lor, căci administrația nu e în poziție a le mai putea acorda nouă amânări.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

In România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

Administrația.

BIBLIOGRAFII.

Au apărut și se găsesc de vânzare la „Librăria „Tribuna”:

Goethe Hermann și Dorotea. Traducere în hexametru de Maria Baiulescu, a 80 fil. plus 5 fil. porto.

„Insemnările unui trecător”

crâmpie din sbuciumările dela noi
de Octavian Goga.

Prețul 3 Cor. în România Lei 3.50 plus 30 fil. porto, recomandat 60 fil.

„Din țări străine”

scrierile inedite alui Dr. Iuliu T. Mera.

Prețul 2 Cor., în România Lei 3.50 plus 20 fil. porto, recomandat 50 fil.

Iules Verne. Castelul din Carpați. Roman din viața poporului românesc din Ardeal. Trad. de Victor Onișor a 1.60 + 20 fil. porto. Ediția de lux Cor. 2.40 + 30 fil. porto.

POȘTA REDACȚIEI.

Amicului Arad. Ne spui că autorul articolului din autorizat, cu banchetul dela învățatori, e frunțașul Iancu și ne rogi să-l întrebăm „de ce nu și-a căscat acolo gura, dacă a crezut că cineva vrea să mistifice”. Ar fi păcat de ori ce cheltială de vorbă, scumpe amice. Frunțașul Iancu e om simpatic și are oare-care drepturi de a nu fi luat în serios. De altfel să mai așteptăm câteva săptămâni până ce-și va termina răspunsul la provocarea noastră și apoi vom vorbi. Cât pentru faptul că nu și-a ridicat cuvântul acolo, asta o înțelegem, frunțașul e mai tare în scris, ca în oratorie.

P. D. Am încheiat discuția, căci o polemică, de acum înainte personală, nu poate interesa publicul.

Tr. Gh. D. Se va publica când îi va veni rândul. Mulțumim!

N. Ganea. Regretăm a nu-ți putea ajuta. Lup-tăm și noi cu mari greutate. Adresează-te însă biroului central al partidului în Arad, ori ziarului autorizat, unde sunt bani berechet.

M. D. în P. Având corespondent acolo, regretăm a nu putea reflecta la serviciile dvoastră.

C. I. D. In vederea frumoaselor sentimente ce ne arăți ne învoim la o amânare, dar în vederea nevoilor mari ale ziarului, te rugăm să nu o lungesti prea tare.

Poșta Administrației.

I. Bursasiu, V. Selește. Am primit 7 cor. abonament până la finea anului 1911.

I. Tomoiagă, Lemberg. Abonamentul dv. e achitat până la finea anului curent.

Mihai Manz, Oradea. Am primit 7 cor. abonament până la finea anului curent.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu,
„Tribuna” institut tipografic, Nichia și vasa.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plătire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Leon Tolstol.

192

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

„Asta era altă dată Sonia” gândi el.

El se aplecă și mai mult deasupra ei și zâmbi.

— Dorești ceva, Nicolae?

— Nu, nimic, zise el întorcându-și fața de partea cailor.

Când esiră pe șoseaua mare netezită de sănii și brăzdată de urme de patine, caii traseră de hături și o luară mai tare la fugă. Calul din stânga, cu capul într-o parte sălta, cel din mijloc își scutura urechile ca și cum s'ar fi întrebat: „A sosit clipa, sau trebuie să mai așteptăm?” Inainte, destul de departe, se vedea, pe zăpada albă, sania neagră a lui Zakar, și sunetul grav al zurgălăilor ei venea din depărtare.

— Ei, bine, micuții mei! strigă Nicolae stringând haturile și scuturind biciul; cei din sanie priceperă că dobitoacele o porniseră într-o fugă amețitoare, căci crupele lor se înăltau mai sus și zăpada împoșca mai tare, bătătorită fiind de copitele lor. Calul din mijloc sălta cu siguranță sub arcul ce-l acoperea și departe de a-și încetini cursa, el promitea par'că să fugă și mai iute când va fi nevoie. Nicolae era ca în vis. In curind el ajunse prima sanie, și Zakar își întinse mâinile, ples-căi din buze și-și puse calul la galop.

— Țin-te bine, conașule! strigă el.

Cele două troici sburau ca niște năluci, una lângă alta, și pașii cailor se lungeau din ce în ce mai mult.

Nicolae era pe punctul de a-l întrece pe Zakar, dar vizitiul fără a-și modifica atitudinea brațelor, ridică frinele cu o mână. El zise:

— Încă nu mai întrecut, conașule!

Atunci Nicolae își puse cei trei cai la galop. Copitele lor îi împoșcau pe călători cu fărâmițe de zăpadă. Din toate părțile se auzea scârțâitul săniilor pe nea și tipetele speriate ale femeilor.

In vremea asta, dna Melinkoff, o femeie corpulentă, energică și cu ochelari sedea în salon înconjurată de fiicele ei, pe cari se silea să le distreze. Ea fabrica tocmai păpuși de ceară și se încerca să-și ghicească soarta din trăsăturile lor, când deodată se auzi în anticameră un șgomot de pași și de glasuri.

Husarii, babele, vrăjitoarele, paiatele, urșii tușeau, își ștergeau obraji plini de chiciură, intrară în salon, unde se aprinseră iute lumânări. Paiata Dinnler deschise dansul cu baba Nicolae. Măștile înconjurate de copii cari strigau, își ascundeau fețele, își prefăceau glasul, salutau pe stăpâna casei și luau loc în odaie. Natașa, favorita tinerelor Melinkoff, dispăru cu tinerile fete, dar se întoarse după zece minute cu prietenenele ei, deghizate și ele.

După jocurile și cântecile rusești, dna Melinkoff îi adună pe boeri și pe mojiți laolaltă, într'un cerc mare și cu toții începură jocul inelului, al sfoarei și al rublei. In curind costumele se mototoliră, mustățile și sprincenele zugrăvite se șterseră de pe fețele asudate. Dna Melinkoff începu să recunoască cine erau măștile, admiră mai ales deghizarea tinerelor fete și mulțimea tuturor pentru surpriza făcută. Ea își invită mosafirii la masă și servi și robilor cu demânare. Tinerile fete vorbeau între dânsele și hotărîră să intre în sala de baie ca să zărească în oglindă chipul promisului.

— Nu, e îngrozitor, zise o domnișoară bătrână care locuia în casa dnei Melinkoff; nu o să vă duceți!

— Ba eu am să merg! zise Sonia.

— Nu, nu, ascultă ce i-s'a întâmplat unei prietene a mea: ea luă cu dansa un cocoș, două tacâmuri și șezu jos ca să-și aștepte promisul. Deodată auzi un sunet de zurgălăi și sosi o troică. Un ofițer intră în sală și luă loc lângă dansa, în fața tacâmului.

— Ah! exclamă Natașa cu ochii măriți de groază.

— Da, un ofițer, un ofițer adevărat, care începu să-i vorbească; dar ea trebuia să-l rețină până ce-o cânta cocoșul. Ei îi fu însă teamă și-și ascunse fața în palme. Atunci el puse mâna pe ea, dar prietenenele ei veniră și el dispăru.

— Și cum faci ca să-ți vezi promisul în șopron?

— Apoi, intri în șopron și ascuți. Dacă auzi ciocnind e semn rău, dacă auzi cum se treeră griul e semn bun.

— Mamă, povestește ce ai auzit d-ta în șopron.

— Ei, am uitat de mult copilăriile astea... Doar nu aveți de gând să intrați în șopron, zise dna Melinkoff.

— Ba eu am să merg; imi dați voce să merg? întrebă Sonia.

— Dacă nu ți-e frică, du-te.

Toată seara aceea Nicolae nu se deslipise de lângă Sonia. El o vedea cu alți ochi — și avea impresia, grație mustăților ei, că o vedea pentru prima oară așa cum era ea cu adevărat. Și într'adevăr Sonia era în seara aceea frumoasă veselă, animată, cum nu fusese niciodată.

— Nu mi-e teamă de nimic. Pot să merg numa decât.

(Va urma)

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

în
BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43. Rákóczi-ut 14.
(Lângă »Apollo«).

ANUNȚ.

În Brad, în piața principală este de închiriat:

- a) în etajiu: o locuință cu 3 chilii, o culină și 1 antișambură.
 - b) în parter: o boltă (prăvălie) cu magazin, cameră și pivniță.
 - c) în curte: un magazin mare și o culină.
- A se adresa lui

Vasile Boneu,
profesor.

P. T.

Subscrișii avem onoarea a face cunoscut On. public din loc și jur că prăvălia noastră de pește și fructe sudice, care există de mai mulți ani în casa noastră proprie **Strada Hirschner No 4, am mărito** introducând și

mărfuri de coloniale și delicatose

Zilnic: Pește proaspăt; cafea proaspăt prăjită făină și petroleu; toffelul de brânză.

Pelângă acestea purtăm și mai departe negoțul de pește și fructe sudice.

Prin mijloace suficiente și legături cu firme de de primul rang suntem în plăcuta poziție a oferi Onor. public mărfuri bune și cu prețul cel mai redus.

Rugăm deci pe on. public a face o încercare și a să convinge de calitatea cea mai bună și de prețul redus al mărfurilor.

În speranță că On. public ne va da binevoitorul său sprijin semnăm

Cu stimă:

Frații Gingold.
Brașov.

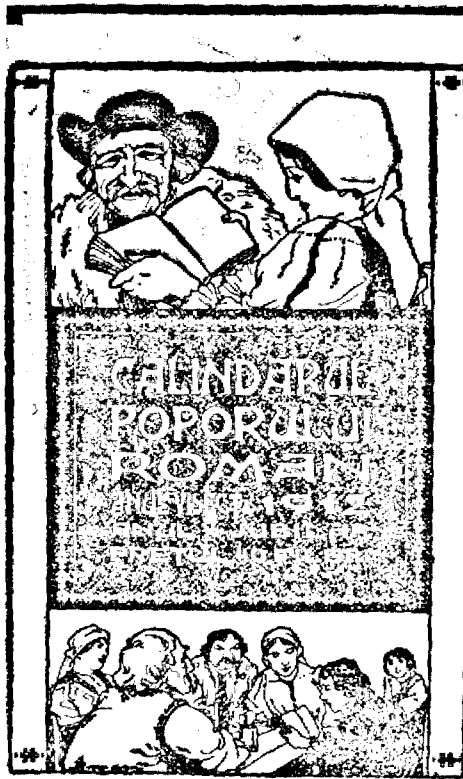

FONDAT ÎN **BUDAPESTA** ANUL 1895.

Pregătește: butoaie, vane
în ori-ce mărime; din lemn de stejar uscat și alb, pe lângă garanță. — Primește ori-ce comandă mare, aranjament compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT!
FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

WESZELY BÉLA
PRIMUL FABRICANT DE BUTOAI, — LIPOVA. —

A APĂRUT CALENDARUL JUBILAR AL POPORULUI ROMÂN

... (BUDAPESTA, VII., ISTVÁN-UT 11) ...

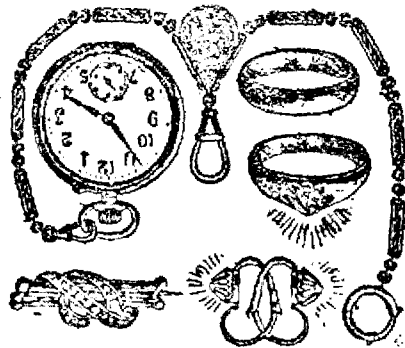
pe anul visect 1912. — Cuprinde pe 216 pagini, format octav mare: peste 100 de articole și articolași literari, economici, beletristici, statistică, glume, caricaturi, între cari cea mai reușită: „Burdea reîntors la vechea lui lefterie“

125 ilustrațiuni dintre cari 19 tipărite pe hârtie velină, reprezentând porturi naționale și vederi dela serbările jubiliare din Blaj. Copertă admirabilă tipărită în trei culori. Desemnat de artistul Ary Murnu din București.

Călăuz în Budapesta. Important pentru oricine (ziua audiențelor), oficiilor de stat, clinicilor, spitalelor, deputaților români, a funcționarilor români din ministerii și a românilor din Budapesta în general. Conspicuit exact al tuturor advocaților români din Ungaria și o mulțime de alte lucruri de folos.

Prețul 40 fileri. plus porto 10 fil. Comercianții și vânzătorii primesc 25% rabat. Comenzile să se adreseze la Administrația „Foi Poporului Român“, Budapesta, VII., István-ut 11.

A. Slepák, giuvaergiu și ceasornicar
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 43. sz.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparază ca nouă, lucrurile vechi, anume giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță **Prețuri solide! — Serviciu prompt!**

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treierat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plătire în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura general comercială.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13

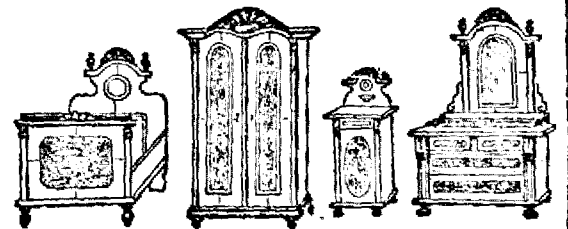

Sa'lon de haine bărbătești J. Schneider, Sibiu

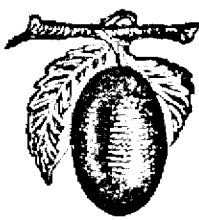
Hermannsplatz 8, etajul I.
Palatul Habermann. (Nagyszeben).

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrare în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

In atenția pomicultorilor!

Ofer altoi de pruni bosniaci ca „Balkanska Carica” (Regina balcanului) și „Kraljica Bosne” (Regina Bosniei). — Altoiul de 2-3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca deesert, pentru uscat, la fabricarea țuicei și a sligovițului. — Prunii mei nu sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regnicolară din Bosnia și Erțegovina ținută la Sarajevo iarăși cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez.

Sava T. Kojdić,
mare proprietar în Brečka, Bosnia.

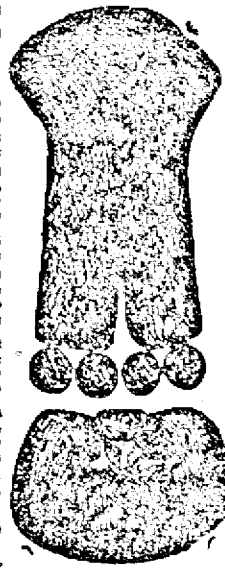
Omaszta János,

fabricant de lămpi pentru trăsuri.

Budapest,

VIII., Oriás-utca 20/a.

Primește comande de ori-ce lămpi pentru trăsuri și automobile, comande pentru galvanoplastică și — ori-ce reparaturi de branșe. —

Blănării !!!

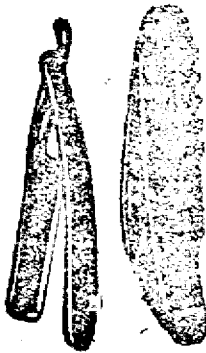
precum: boauri (muff) tocuri de picioare, — Jachete, după croiu englez și francez, berletuieli cu lână, etc. Reparări și transformări bune și ieftine se pot câștiga la

Nicolae Gruția,
blănar
Temesvár-Josefstadt,
Hunyadi-út 9.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și točilărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repararea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș. a.

Pentru barbieri se ascut două briciuri gratuit dacă trimite 12 deodată

Comandele se execută prompt și conștiințios.

De neîntrecut!

Spălătorie aranjată cu mașini electrice pentru curățirea chimică a hainelor, colorare și spălarea fulgilor de perini.

LUCZA JÓZSEF

Seghedin—Szeged, Laudon-utca 9. sz.

(Colțul pieței Valeria)

Având sistem propriu de-a curăți chemic și a colora, sunt neîntrecut în meseria mea. Colorez haine de domni, dame, copii, dantele, stufe de mobile și covoare. Pierdelele le spal cu mare grije. Pentru doliu colorez haine în negru. Comandele le execut îndată cu mare acurateță. Bațoane de piele le colorez în colori închise.

Oitouri de struguri

expediază, garantând de soiu viță americană, netedă și cu ră-

dăcini, precum și în diferite soiuri, recunoscute de trainice, asortiment bogat

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep

Proprietar: Caspari Frigyes, Medgyes 16.

(Nagyküküllőmegye).

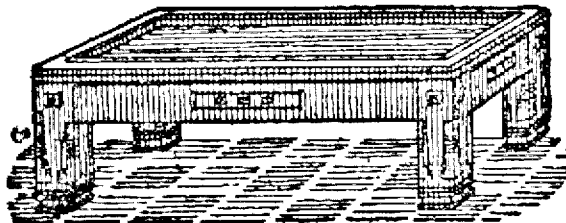
Postiți și cereți prețuri curente ilustrate.

Din prețul curent se pot ceta scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâiu informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și în scris, despre încrederea ce o pot avea în firma de sus.

Premiat la expoziție cu medalie de aur.

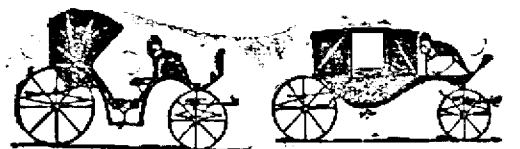
H. PALLÁN succesor Styászni József

prima fabrică adevărată de billarde și timplăle în
Kolozsvár, Dávid Ferenc u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor.

La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țîrg de schimb.

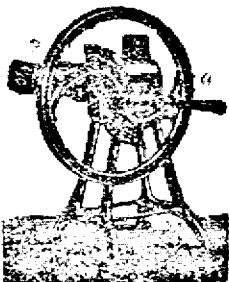
KIRALY LAJOS

ferar, dogar, șelar și lustruitor.
Aiud—Nagyenyed, Str. Teiușului 14.

Recomandă uzina sa înlocuită cu puteri motorice și lucrative bune, pentru prepararea articolelor de ferărie, șelărie și lustruire cu prețuri ieftine, dispunând de un serviciu prompt, execuție modernă.

KÁLNAI S.

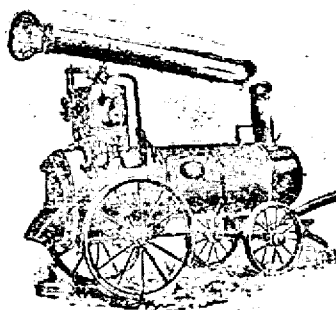
fabrică de motoare și turnătorie de fier
In Murăș-Oșorhei—Márosvásárhely.

Motoare cu benzin și olei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și imblătit. Primește totfelul de montări pentru mașini, stabilimente industriale, mașini cu aburi și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale, montarea

deplină a morilor precum și reparări în branșa aceasta.

Garantă deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

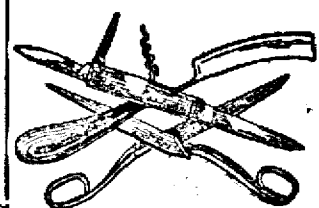

Prima tocitorie cu aburi pentru articole de lux și briciuri

VICTOR TURTURE

VERSECZ, Steriagasse 16.

Bogat depozit de articole de oțel englezesc și franțuzesc. Mașini americane de tuns părul și barba, sistem nou, pietri de

ascuțit englezești, precum și diverse articole de ras și frizat.

Serviciu prompt!
Prețuri ieftine!

P. Bittenbinder

colorator de mătăsuri, curățitor chimic de baine și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centrala: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
Filiala: Gyárváros, Fő-utca 27. sz.

Curăță și colorează, chimic, orice haine de dame, domni și copii, perdele, pânzături și îmbrăcăminte de mobile. — Apoi spală și calcă orice fel de albituri, gulere și mangete. Comande din provincie se fac prompt. Costume bărb. curăț chimic cu 3 cor. Fărbuește totfelul de tort în diferite colori.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.
(Templomfestészeti Müintézet, Mármaroszigeten).

Cancelaria: Piața Erzsébet-fő tér No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostas, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a orice soi de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostas și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere

Sibiu — Hermannstadt, Große ring No 3—5
(Palatul Bodencredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai noi și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploaie)
precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

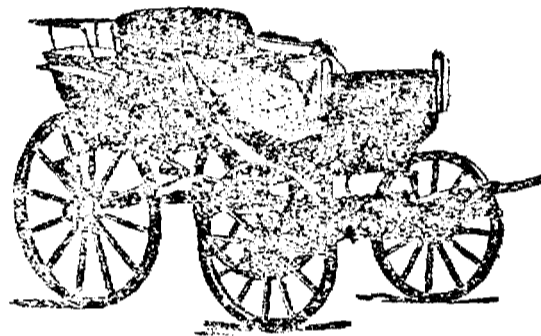

Comandele se execută prompt și cu actualitate.

Urmașul lui Francisc Mirko ADOLF LOGOFET

Timișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.

Primește spre efectuare totfelul de lucrări de fabricări de căruțe

pe lângă serviciu culant și execuție promptă.
Mai departe execută totfelul de lucrări de șelar, lustritor, faur și rotar etc.
pe lângă prețurile cele mai ieftine

Atelierul de fotografiat MUSCHALEK

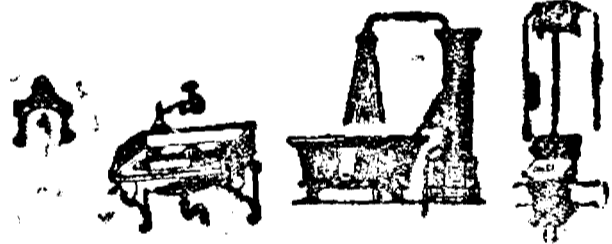
Brașov, Strada Porței No 27 (lângă Fleischer).

Atelier pentru fotografii artistice, tablouri, grupuri, de copii, moment și genre, fotografii sportive și arhitectice.

Executare de prima calitate la înmăririle de acvarel pastel, și platinotipie până la mărimea naturală.

Fotografări afară de atelier și pe orice timp.
Comandele se efectuează repede și prompt.

Apa-ducte.

Ceice doresc apă ducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.** cunoscut atât în Budapesta cum și întregă țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pe lângă garanțiile orice lucrări din acest ram ca introducerea de apă ducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, case și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuite.
Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rânduială a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanție de 3 ani. —

Magazinul de blănărie și cojocărie

Dudás Sándor

Cluj—Kolozsvár,
Strada Unio Nrul 12.

Pregătește totfelul de articoli aparținători acestei branșe, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manșoane, căciuli etc. după moda cea mai nouă. Mare depozit de covoare de lână.

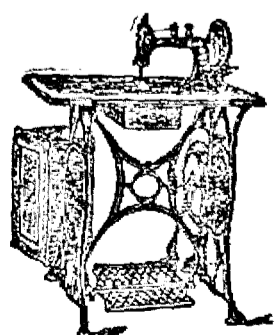
Georg Barthelmie

mechanic

Brașov, Strada Porții Nr. 41.
(Colțul dela strada Sfântului Ioan).

Atelier pentru mașini, de scris, socotit, dictat și de cusut, apoi pentru aparate electrice și fizice, lampe electrice de buzunar, gramafon, plăci, ace, hârtie — de copiat și diferite utensilii. —
Telefon 380.
— Instructor pentru scris la mașină. —

Schwalb Adolf fia Vilmos

tinichigiu și arămier.

Budapest, VII. Verseny-u. 8. Colțul străzii Murányi.

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de litru din tinichea albă ori nickel, cano pentru olei, lack ori netroleu. facile, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.

Catalog gratuit și franco.

Adolf Hemper

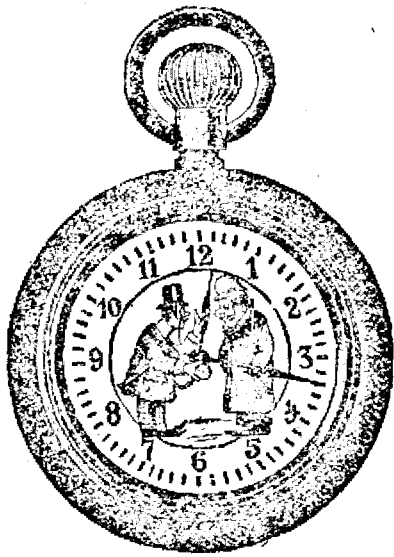
Sibiu-Nagyszeben
Heltauergasse Nr. 2.

Recomandă on. public magazinul său bogat asortat cu fabricate excelente de oroloage precise de aur și argint pentru domni și dame precum și bijuterii și obiecte de aur și argint executate modern.

Schimbă și cumpără bijuterii vechi obiecte de aur, argint și nestemate.

Atelier propriu: pentru lucrări de aur și reparații de oroloage etc. etc.

Comandele se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Nici o damă să nu întârzie ași face costumele precum și altă îmbrăcăminte pe stilul englez și francez; pe cari le poate comanda la mine; garantez pentru chic, lucru după jurnalelele cele mai nouă. Serviciu prompt! Pentru damele cari nu sunt din loc, primesc și două probe la zi. — Se poate comanda și prin poștă la cari dau însușirile cele mai urgente. Haine și costume de doliu să fac în 24 de ore. Rugând pentru binevoitorul sprijin semnez cu stimă

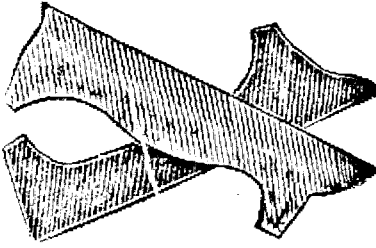

George Rummel

croitor englezesc și franțuzesc pentru dame.
Nagyszeben, Str. Honterus Nr. 5.

J. Gottstein, fiul, prăvălie de piele și accesorii pentru industria de cojocărie, Nagyszeben, Kleiner Ring 5. curelărie și ciobotărie

Mare depozit de diferite piei lucrate în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și șuțuri de piele. Tălpi Vachè și opinci. Fețe pentru cisme și ghele. Ață pentru mașină și cusut. Sfoară de cusut albă și colorată. Tort diferit. — Pâslă, barchet, pânză, talpi de pâslă și asbeth, garnitură de gumă și ciorapi de gumă. Șireturi și postav de curățit ghețele. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghețe și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

Friederich Schintzel

fabrică de mizeluri, salamă și cârnățarie
Nagyszeben — Hermannstadt
Jungerwald-Strasse Nro. 3.

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salamă, pariser, cârnăței de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfăladă, etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc. — Liste de prețuri gratuit. Vânzătorii primesc rabat. Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul

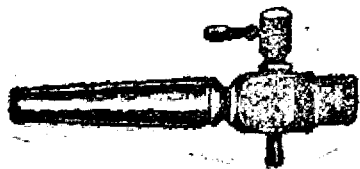
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efectuare și reparare totfelul de lucruri ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, camişuri, spițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuire ș. a.

Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

Ligeti Sándor,

colorator de geamuri, atelier industrial pentru mozaicuri de sticlă și rame de aramă.

Budapest,
IV. Papnevelde-utca 8. sz.

Lucrează artistic geamuri de biserică colorate, mozaicuri de sticlă și rame de aramă dela cele mai simple până la cele mai complicate, cu prețuri moderate. — Geamurile aproape tuturor bisericilor gr. cat. sunt lucrate în atelierul meu, între cari și ferestrele bisericei noi zidite din Szász-Ujfalu (lângă Aiud) toate sunt lucrate în atelierul meu propriu.

